

RAPORT O STANIE GMINY BOLKÓW ZA 2023 ROK

Szanowni Mieszkańcy,

Stosownie do art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przedkładam Raport o stanie Gminy Bolków za 2023 r.

Miniony rok był dla Gminy Bolków dobrym rokiem chociażby dlatego, że udało nam się zrealizować zaplanowane działania, pozyskaliśmy kolejne fundusze, które pozwolą nam w kolejnych latach realizować zaplanowane zadania, ciągle starając się poprawiać komfort życia naszym mieszkańcom.

Poprzez sukcesywne budowanie i modernizowanie infrastruktury drogowej, kanalizacyjnej, oświetleniowej czy po prostu działania poprawiające wizerunek Gminy możemy się podzielić podjętymi działaniami, które zostaną szczegółowo opisane w dalszej części raportu.

Kontynuowaliśmy w dalszym ciągu rozwój Gminy w kierunku turystyki, wydatkując kolejne środki finansowe otrzymane w 2021 r. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych dla gmin górskich. Postęp zrealizowanych inwestycji przedstawię w dalszej części raportu.

Dodatkowo pozyskaliśmy środki finansowe na modernizację ujęć wody oraz poprawę stanu technicznego dróg o czym również będzie w treści raportu.

Osiągnęliśmy bardzo wiele poprzez ciągłą pracę, poprzez podejmowanie działań zarówno z inicjatywy własnej jak i również inicjatywy Was mieszkańców czy lokalne społeczności, za którą dziś serdecznie dziękuję wszystkim zaangażowanym w rozwój naszej „małej ojczyzny”. Zdaję sobie sprawę, że realizacja naszych ambitnych planów i projektów nie byłaby możliwa bez wsparcia życzliwych nam władz różnego szczebla, a także bez współpracy z radnymi Rady Miejskiej w Bolkowie, kierownikami jednostek organizacyjnych gminy, sołtysami, druhami Ochotniczych Straży Pożarnych, stowarzyszeniami, lokalnymi działaczami i wszystkimi, którzy poprzez swoją obecność, pomoc czy pomysł do realizacji przyczynili się do działania na rzecz Gminy.

Wierzmy, że kolejne wyzwania stojące przed nami będą w pełni wykorzystane, a założone i zrealizowane cele pozwolą nam dobrze żyć w naszej gminnej społeczności.

Mamy nadzieję, że materiały zawarte w raporcie, choć w pewnym stopniu przybliżą Państwu zakres realizowanych w gminie przedsięwzięć.

I. INFORMACJE OGÓLNE

I.1. Położenie

Gmina Bolków to gmina miejsko-wiejska w południowo-zachodniej Polsce, w województwie dolnośląskim, w powiecie jaworskim. Obejmuje teren o powierzchni 153 km², położony na wysokości 260 – 550 m n.p.m. Podstawowe atuty gminy Bolków to jej korzystne położenie geograficzne, urozmaicone ukształtowanie terenu oraz szereg atrakcji turystycznych i przyrodniczych.

Gmina Bolków położona jest na jednym z najważniejszych ciągów drogowych w południowo - zachodniej części kraju, tzw. trasie sudeckiej, łączącej Karkonosze z aglomeracją wrocławską. Bolków leży w odległości ok. 70 km od Wrocławia i ok. 30 km od Jeleniej Góry, Wałbrzycha i Legnicy co sprawia, że sieć połączeń drogowych jest bardzo dobrze rozwinięta. W 2018 r. oddano do użytku nowy odcinek drogi szybkiego ruchu S-3 z węzłem w Sadach Dolnych, która docelowo ma połączyć port w Świnoujściu z granicą państwa w Lubawce. W grudniu 2019 r. została oddana do użytku obwodnica Bolkowa w ciągu drogi krajowej DK-5, co spowodowało wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miasta i otworzyło nowe możliwości dla rozwoju turystyki w gminie. Tereny gminy są bowiem w szczególności obszarami rolniczymi, co sprzyja rozwojowi agroturystyki oraz stwarza dogodne warunki do uprawiania aktywnego wypoczynku. Walory przyrodnicze traktuje się jako jeden z głównych czynników przyciągających turystów. Na terenie Gminy Bolków można wyróżnić obszary częściowo objęte prawną ochroną przyrody, w formie parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody oraz pomników przyrody.

I.2.1. Demografia

Gminę Bolków w 2023r. zamieszkiwało łącznie 9 6998 mieszkańców, w tym 4 938 kobiet i 4 760 mężczyzn. W dalszym ciągu utrzymuje się w Gminie Bolków tendencja spadkowa, uzależnione to jest z migracją młodych osób do większych miast celem kontynuowania nauki, a w dalszej kolejności w poszukiwaniu tam pracy. Bardzo duża część mieszkańców przebywa poza granicami kraju. Dlatego można zauważyć, że znaczną częścią mieszkańców Gminy są osoby w średnim wieku i osoby w wieku poprodukcyjnym.

STATYSTYKA LUDNOŚCI

4,552
Miasto

5,146
Gmina

4,938
Kobiety

4,760
Mężczyźni

9,698
Ogółem

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Bolkowie zarejestrowano:

- 22 urodzenia - wszystkie w ramach wpisania akt stanu cywilnego sporządzonych za granicą do polskich (tzw. transkrypcja),
- 47 małżeństw – w tym 6 w ramach transkrypcji, 12 konkordatowych oraz 29 zawartych w formie cywilnej,
- 101 zgonów – w tym 2 w ramach transkrypcji.

I.2.2. Działalność gospodarcza

Na obszarze Gminy prowadzona jest działalność usługowa, handlowa i produkcyjna, realizowana przez różne podmioty gospodarcze, w tym głównie w ramach działalności gospodarczej osób fizycznych (usługi budowlane, stolarskie, ślusarskie, naprawa sprzętu gospodarstwa domowego, usługi związane z motoryzacją i obsługą ruchu drogowego, transportowe, itp.). Około 90 % zarejestrowanych firm prowadzonych jest przez osoby fizyczne.

W roku 2023 działalność gospodarczą na terenie Gminy prowadziło 446 podmiotów gospodarczych, w Bolkowie 247 podmioty (osoby fizyczne). W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. na terenie gminy Bolków w centralnej ewidencji działalności gospodarczej (CEiDG) zarejestrowano 26 nowe firmy, natomiast wykreślono 22 firmy. Struktura podmiotów Gminy Bolków zarejestrowanych w systemie CEiDG jest zróżnicowana. Najwięcej podmiotów zarejestrowanych jest w sekcji budownictwa i naprawy pojazdów samochodowych.

I.3. Sołectwa

W skład Gminy Bolków wchodzi 17 sołectw, które zlokalizowane są w okolicy miasta Bolków (mapa poglądowa poniżej).

- Gorzanowice
- Grudno
- Jastrowiec
- Kaczorów
- Lipa
- Mysłów
- Nowe Rochowice
- Płonina
- Półwsie
- Radzimowice
- Sady Dolne
- Sady Górne
- Stare Rochowice
- Świny
- Wierzchosławice
- Wierzchosławiczki
- Wolbromek

Mapa poglądowa Gminy Bolków

Rada Miejska w Bolkowie uchwałą nr XL/299/22 z dnia 31 marca 2022 r. nie wyraziła zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego na 2023 r. W związku z tym dotychczas realizowane zadania czy zakupy finansowane z funduszu sołeckiego były finansowane z budżetu gminy.

Niemniej jednak dzięki funkcjonowaniu przez wcześniejsze lata funduszu sołeckiego w bardzo dużym stopniu poprawiło się estetykę wsi. Sołectwa zostały wyposażone w ważne dla lokalnej społeczności sprzęty.

I.4. Organy Gminy

I.4.1. Burmistrz Bolkowa

W 2023r. wydanych zostało 215 Zarządzeń Burmistrza Bolkowa.

W dalszym ciągu najczęstszymi tematami poruszonymi przez mieszkańców podczas indywidualnych spotkań z Burmistrzem Bolkowa było:

- przydział mieszkań komunalnych i socjalnych,
- służba zdrowia i jej funkcjonowanie na terenie gminy,
- potrzeby związane z remontami dróg,
- poszukiwanie pracy.

Tak jak w latach ubiegłych w 2023r. Burmistrz Bolkowa objął swoim patronatem wydarzenia organizowane przez różne podmioty. Należało do nich:

- Gminne Zawody Wędkarskie organizowane przez LZS Lipa,
- Festiwal Miodu 2023,
- 29. Edycja Castle Party 2023,
- Wystawa psów rasowych, która odbyła się na terenie Campingu pod Lasem,
- XI marsz na orientację z Zamkiem w tle,
- Dożynki Gminne w Jastrowcu,
- I Turniej 4 Zamków
- Festyn rodzinny w Płoninie,
- Festyn rodzinny w Starych Rochowicach,
- Festyn rodzinny w Lipie.

W dalszym ciągu działania Gminy szły w kierunku rozwoju turystyki oraz aktywne zaangażowanie się w rozwijanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz integrację społeczności lokalnej i regionalnej poprzez organizację lub współorganizację różnorodnych wydarzeń. Wśród nich znajdują się dożynki gminne, sołeckie i festyny wiejskie, Festiwal Castle Party, zabawy i występy przedszkolne, Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, obchody świąt patriotycznych zorganizowane przez szkoły podstawowe oraz przedszkola, Festiwal Miodu oraz wsparcie przy organizacji Bazaru produktów lokalnych na terenie Campingu pod Lasem. Warto zaznaczyć, że Gmina Bolków brała udział w współorganizacji pierwszego Turnieju 4-ch Zamków, wydarzenia, które mamy nadzieję, że na stałe zapisze się w kalendarzu imprez w naszej gminie.

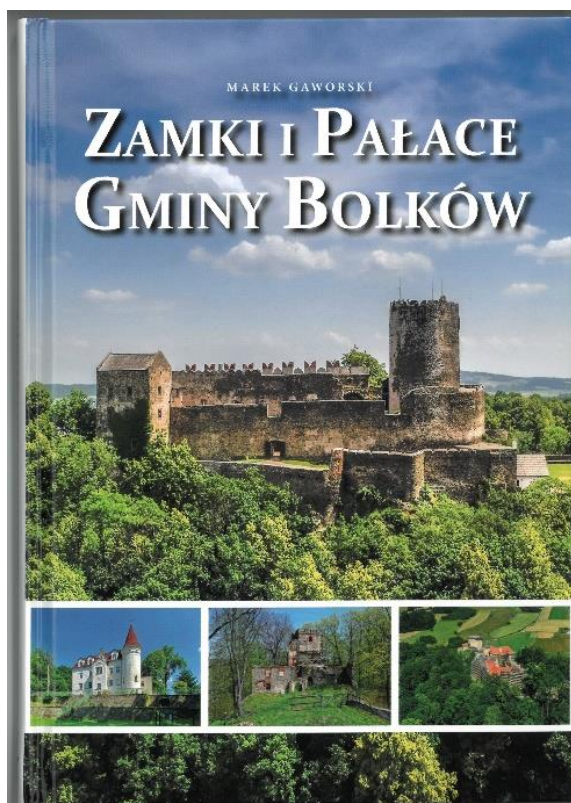
Urząd Miejski w Bolkowie, w ramach swoich działań, aktywnie kształtował pozytywny wizerunek Gminy poprzez obecność w mediach internetowych, takich jak strona bolkow.pl

oraz profile na Facebooku: Burmistrz Bolkowa Grzegorz Kucab i Gmina Bolków. Dodatkowo, promowała się także poprzez grupę na Facebooku - Gmina Bolków w obiektywie. Ponadto, Urząd stawiał na obecność w lokalnej prasie i telewizji, takiej jak Gazeta szkolna Strefa.edu, TV Jawor, TV Regionalna, TVP2 Wrocław, Radio Plus Legnica oraz Radio online Zamek Nadaje - Wrzące Wulkany.

Przykładami nowych, ciekawych inicjatyw są np.:

- **" KSIĄŻKA „ZAMKI I PAŁACE W GMINIE BOLKÓW”**

Książka „**Zamki i Pałace w Gminie Bolków**” to podróż po gminie Bolków, gdzie odkrywać można majestatyczne warownie, pełne legend o bohaterach, rycerzach i damach dworu. Czytelnik poznaje historię budowy oraz przemian, jakie nasze zamki i pałace przeszły na przestrzeni wieków. Autor, Marek Gaworski, znany jako Monografista Polskich Zamków, prezentuje unikalne detale architektoniczne, które nie tylko emanują pięknem, lecz także kryją w sobie opowieści o burzliwej przeszłości. Książka ta stanowi niezwykły przewodnik po zamkach i pałacach, który pomoże zgłębić historię tych miejsc i odkryć je na nowo. Wspólnie z autorem czytelnik wyrusza w podróż, gdzie czekają na niego zamki i pałace w gminie Bolków – świadkowie minionych wieków i dziedzictwo kultury. Wydanie książki zostało sfinansowane przez Gminę Bolków, jednakże projekt ten nie mógłby się ziścić bez wsparcia Zamku Świny oraz anonimowych darczyńców.

• „STWORZENIE KOLEJNYCH 3 POCZTÓWEK OKOLICZNOŚCIOWYCH” :

Powstały trzy nowe pocztówki promujące gminę Bolków, Szlak 4-ch Zamków, obejmujący Zamek w Bolkowie, Zamek w Świnach, Zamek w Lipie i Zamek Niesytno w Płoninie oraz Geopark Krajinę Wygasłych Wulkanów.

Przy okazji wydania nowych pocztówek, zainicjowana została akcja na Facebooku mająca na celu promowanie regionu. Jej celem było wysłanie pocztówki z Gminy Bolków, a w zamian za udokumentowanie tego, uczestnicy mieli możliwość otrzymania książki "Zamki i Pałace Gminy Bolków". Cała akcja spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem zarówno ze strony mieszkańców, jak i przyjezdnych turystów.

- **MURAL W PRZEJŚCIU PODZIEMNYM**

W przejściu podziemnym (kierunek Biedronka) powstał mural na dwóch ścianach, który nawiązuje do Zamku Bolków i Zamku Świny oraz do legend Bolkowa. Dodatkowo, w tym samym miejscu pojawiły się Kolorowe Skrzydła, przy których mieszkańcy i turyści mogą zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie. Warto zaznaczyć, że nasze skrzydła nie są typowo anielskie – w mieście, w którym od lat odbywa się Festiwal Castle Party, postanowiliśmy zaskoczyć i stworzyć coś znacznie bardziej oryginalnego. Autorem tego dzieła jest Pan Sławomir Stępień. Cały projekt został sfinansowany z budżetu Gminy Bolków.

- **NOWA MAPA TURYSTYCZNA / PLAN MIASTA**

Stworzyliśmy zaktualizowany plan miasta Bolków oraz zupełnie nową mapę turystyczną, którą rozprowadziliśmy w lokalnych punktach turystycznych oraz zaprzyjaźnionych punktach informacji turystycznej. Mapa została przygotowana z myślą o tych, którzy preferują tradycyjne, papierowe wersje, zamiast korzystać z aplikacji mobilnych. Naszym celem było dotarcie do szerszego grona osób i ułatwienie im orientacji w naszym pięknym mieście.

MAPA ATRAKCJI GMINY BOLKÓW

We współpracy z Akademią Zaciekawienia została stworzona dwujęzyczna mapa atrakcji w Gminie Bolków. Mapa została przygotowana do wydruku na tablicę informacyjną, która została zamontowana na Bazie Turystycznej w Mysławie. Mapa nie tylko promuje najciekawsze miejsca w Gminie Bolków, ale również wspiera promocję Geoparku Krainy Wygasłych Wulkanów.

ATRAKCJE GMINY BOLKÓW
Tourist attractions in Bolków Municipality

1 Zamek Bolków
Zamek Bolków jest zbudowany z kamienia i drewna. W 1310 roku został spalony przez krzyżaków. W 1320 roku został odbudowany przez króla Kazimierza Wielkiego. W 1328 roku został przekazany przez króla Kazimierza Wielkiego królom czeskim. W 1330 roku został przekazany przez króla Kazimierza Wielkiego królom czeskim. W 1330 roku został przekazany przez króla Kazimierza Wielkiego królom czeskim.

2 Bazylika
Bazylika została zbudowana w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego. W 1330 roku została przekazana przez króla Kazimierza Wielkiego królom czeskim. W 1330 roku została przekazana przez króla Kazimierza Wielkiego królom czeskim.

3 Kościół p.w. św. Józefa i św. Stanisława
Kościół p.w. św. Józefa i św. Stanisława został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego. W 1330 roku została przekazana przez króla Kazimierza Wielkiego królom czeskim.

4 Leszy
Leszy jest postacią z mitologii słowiańskiej. Jest to bóg lasu, który jest odpowiedzialny za losy ludzi. Leszy jest postacią z mitologii słowiańskiej. Jest to bóg lasu, który jest odpowiedzialny za losy ludzi.

5 Galeria „Ars et Misteria“
Galeria „Ars et Misteria“ jest galerią sztuki, która jest poświęcona sztuce i tajemnicom. Galeria „Ars et Misteria“ jest galerią sztuki, która jest poświęcona sztuce i tajemnicom.

6 Stary Kamieniołom
Stary Kamieniołom jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano kamień. Stary Kamieniołom jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano kamień.

7 Karczówka Sandacza
Karczówka Sandacza jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano sandacza. Karczówka Sandacza jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano sandacza.

8 Jaskółka Góra
Jaskółka Góra jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano jaskółki. Jaskółka Góra jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano jaskółki.

9 Piasek Mięsiężna
Piasek Mięsiężna jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano piasek. Piasek Mięsiężna jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano piasek.

10 Zamek Mysław
Zamek Mysław jest zamek, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego. Zamek Mysław jest zamek, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego.

11 Łutnia
Łutnia jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano żelazo. Łutnia jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano żelazo.

12 Źródło Karczówka
Źródło Karczówka jest źródłem, które jest poświęcone Karczówce. Źródło Karczówka jest źródłem, które jest poświęcone Karczówce.

13 Pałac w Karczówce
Pałac w Karczówce jest pałacem, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego. Pałac w Karczówce jest pałacem, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego.

14 Baza Mysław
Baza Mysław jest bazą, która jest poświęcona Mysławowi. Baza Mysław jest bazą, która jest poświęcona Mysławowi.

15 Zamek w Lipsie
Zamek w Lipsie jest zamek, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego. Zamek w Lipsie jest zamek, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego.

16 Karczówka Fishing Spot
Karczówka Fishing Spot jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano sandacza. Karczówka Fishing Spot jest miejscem, gdzie w przeszłości wydobywano sandacza.

17 Pałac w Jastrowiecu
Pałac w Jastrowiecu jest pałacem, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego. Pałac w Jastrowiecu jest pałacem, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego.

18 Zamek Swiny
Zamek Swiny jest zamek, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego. Zamek Swiny jest zamek, który został zbudowany w 1328 roku przez króla Kazimierza Wielkiego.

• **MAPA ZE SZLAKAMI SPACEROWYMI**

Została przygotowana mapa prezentująca szlaki spacerowe oraz najciekawsze miejsca, które można odwiedzić wokół Bazy Turystycznej w Mysławie. Na mapie zostały zaznaczone następujące szlaki:

CZERWONY - Szlak Starej Góry o dystansie 7,9 km,

NIEBIESKI - Szlak Wapienników o dystansie 4,5 km x2 (powrót),

ZIELONY - Szlak Lubrzy o dystansie 8,2 km,

ŻÓŁTY - Szlak PTTK.

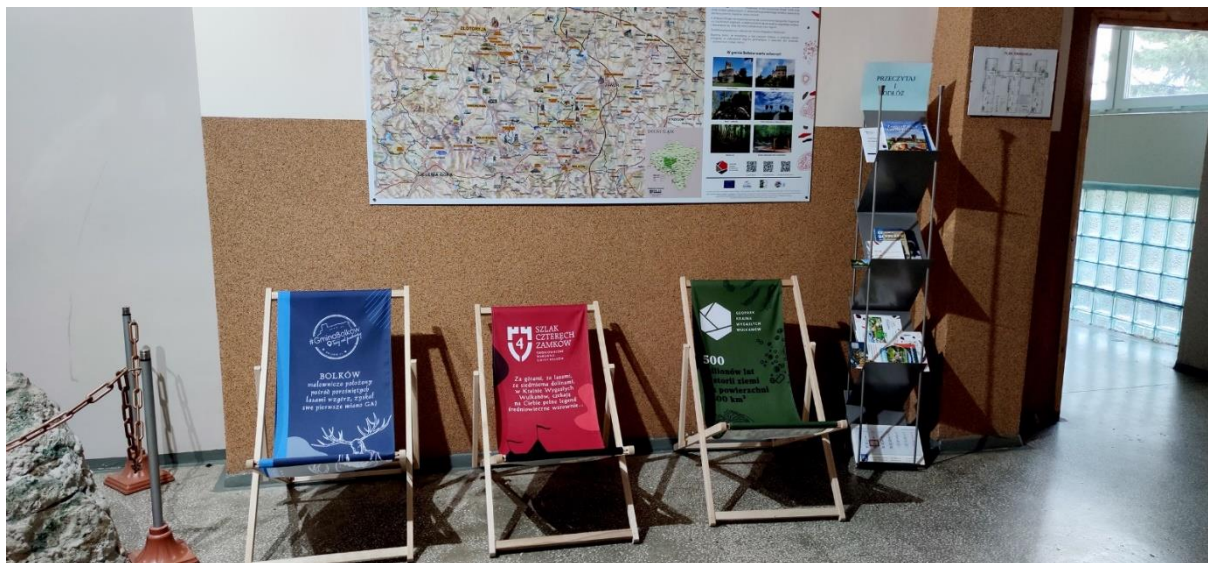
Mapa jest dostępna dla zwiedzających, aby ułatwić orientację oraz zachęcić do odkrywania piękna okolic Bazy Turystycznej w Mysławie.

• **PUNKTY TURYSTYCZNE w każdej szkole i CKB**

W każdej szkole na naszym terenie oraz w CKB powstały "Punkty Turystyczne". Do każdego z tych miejsc przekazaliśmy mapę atrakcji Gminy Bolków, tematyczne leżaki oraz materiały promocyjne. Naszym celem jest dotarcie do młodzieży i pokazanie im, co warto zobaczyć w naszym regionie, czego jesteśmy integralną częścią. Chcemy, aby młodzież była dumna z miejsca, w którym mieszka. Znaleźliśmy sposób na połączenie turystyki z edukacją, a efekty tego pomysłu można zobaczyć w szkołach lub zapytać swoje dzieci. To promocja

Geoparku Krainy Wygasłych Wulkanów, Gminy Bolków oraz Szlaku 4 Zamków – naszych unikalnych atrakcji. Chcemy zarażać Państwa pasją do turystyki.

I.4.2. Rada Miejska w Bolkowie

Rada Miejska w Bolkowie jest organem stanowiącym i kontrolnym, wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady Gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy. Są to m.in.: uchwalanie statutu gminy, uchwalanie budżetu gminy, uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego czy też podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Rada obraduje na sesjach zwoływanych przez Przewodniczącego Rady. Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podawany jest do wiadomości mieszkańców.

Tak jak w latach ubiegłych w 2023 roku Rada Miejska w Bolkowie obradowała i podejmowała rozstrzygnięcia na sesjach oraz posiedzeniach komisji stałych. W sprawach należących do jej kompetencji podejmowała uchwały i oświadczenia. W posiedzeniach Rady czynnie uczestniczył Burmistrz Bolkowa, Zastępca Burmistrza, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy oraz pracownicy merytoryczni urzędu oraz w zależności od omawianych tematów inne zaproszone osoby, w tym dyrektorzy i kierownicy jednostek organizacyjnych. Protokoły ze wszystkich posiedzeń oraz podjęte na nich uchwały udostępniano publikując je w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bolkowie.

Tab. 1. Działalność Rady Miejskiej w Bolkowie:

Odbyte sesje (ogółem):	10
planowane	7
na wniosek Burmistrza	3
Podjęto (ogółem):	100
uchwały	100
stanowiska	0

apele	0
oświadczenia	0
Odbyte posiedzenia Komisji (ogółem)	47
Komisja Rewizyjna	9
Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	1
Komisja Budżetu i Infrastruktury	8
Komisja Zdrowia, Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Środowiska	9
Komisja Oświaty, Kultury i Sportu	11

I.5. Finanse Gminy

Rada Miejska w Bolkowie uchwałą Nr LI/362/22 z dnia 28 grudnia 2022 roku ustaliła dochody gminy na rok 2023 w wysokości 53 661 762,72 zł i wydatki w wysokości 64 117 323,71 zł.

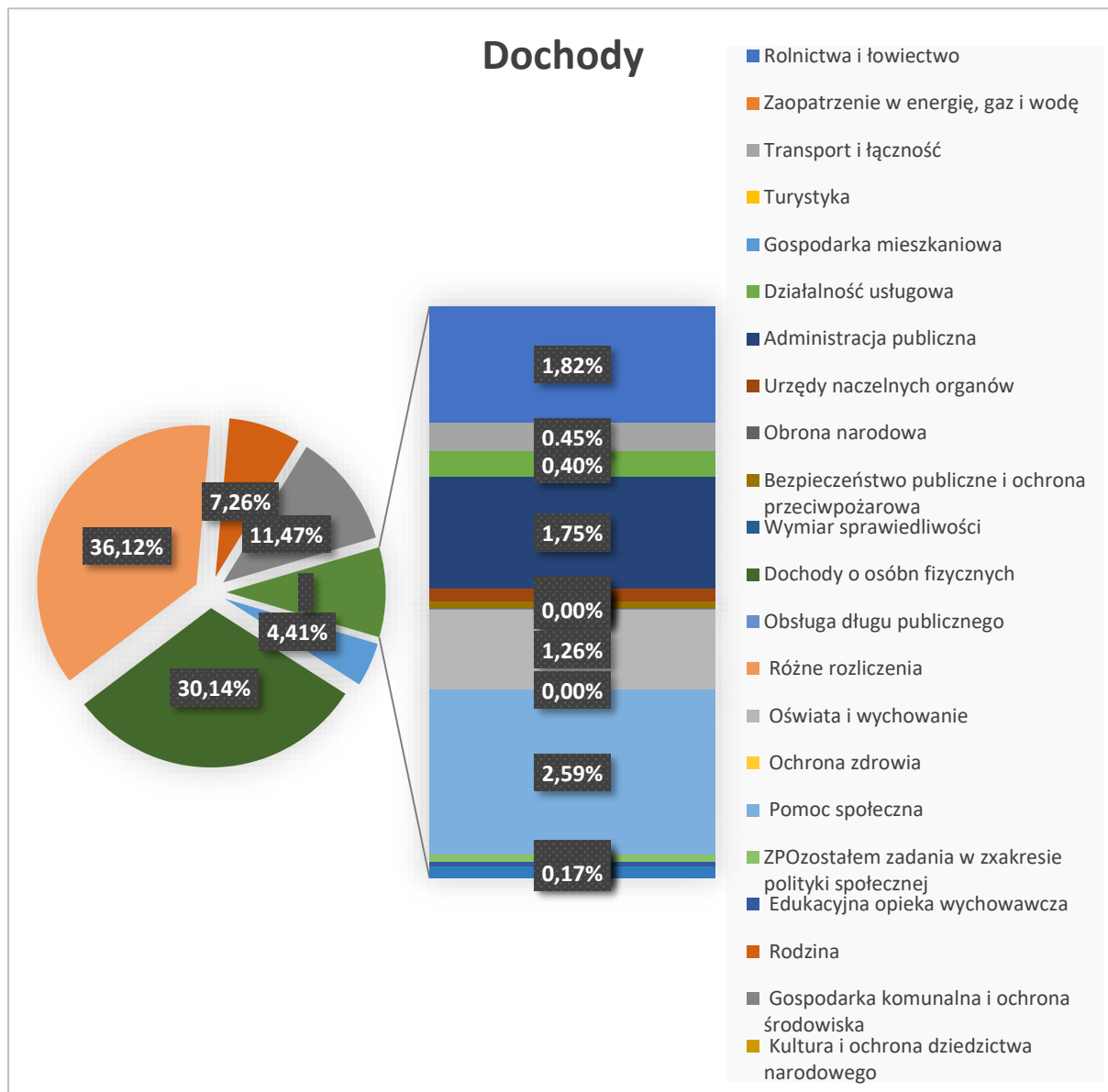
W toku realizacji budżetu, uchwałami Rady Miejskiej w Bolkowie oraz Zarządzeniami Burmistrza dokonano łącznie 58 zmian budżetu, z tego 12 uchwałami Rady Miejskiej w Bolkowie oraz 46 Zarządzeniami Burmistrza Bolkowa.

W wyniku wprowadzonych zmian plan dochodów budżetu gminy na dzień 31.12.2023r. wzrósł o 698 458,52 zł i wyniósł **54 360 221,24 zł**, zaś plan wydatków wzrósł o 2 071 678,40 zł i wyniósł **66 189 002,11 zł**.

I.5.1. Dochody Gminy

Dochody budżetu gminy na dzień 31.12.2023 roku, z uwzględnieniem dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych przedstawiały się następująco :

- plan po zmianach – 54 360 221,24 zł
- dochody wykonane – 57 094 440,31 zł

Struktura planu dochodów Gminy w 2023r.

Poniższe zestawienie przedstawia realizację planów dochodów sklasyfikowaną wg działów klasyfikacji budżetowej.

Tabela: Realizacja planu dochodów

Dział	Wyszczególnienie	Plan dochodów po zmianach na dzień 31.12.2023 r.	Dochody wykonane na dzień 31.12.2023 r.	% wykonania
010	Rolnictwa i łowiectwo	1 040 032,91	1 040 032,91	100,00%
400	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	910 540,00	910 540,00	100%
600	Transport i łączność	274 200,00	259 620,00	94,68%
630	Turystyka	14 024,76	14 024,76	100%
700	Gospodarka mieszkaniowa	2 251 238,30	2 515,368,95	111,73%
710	Działalność usługowa	224 140,90	231 141,82	103,12%

750	Administracja publiczna	780 537,01	999 943,31	128,11%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	117 391,00	117 151,00	99,80%
752	Obrona narodowa	300,00	300,00	100,00%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	69 638,71	69 638,71	100,00%
755	Wymiar sprawiedliwości	376,00	376,00	100,00%
756	Dochody od osób fizycznych, osób prawnych i innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	14 544 187,35	17 209 256,82	118,32%
757	Obsługa długu publicznego	774,83	774,83	100,00%
758	Różne rozliczenia	20 625 294,98	20 625 295,78	100,00%
801	Oświata i wychowanie	727 729,90	718 895,53	98,79%
851	Ochrona zdrowia	1 972,16	1 972,16	100%
852	Pomoc społeczna	1 511 759,61	1 480 055,05	97,90%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	74 688,00	66 120,00	88,53%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	48 0000,00	39 500,00	77,02%
855	Rodzina	4 193 138,12	4 143 247,97	98,81%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6 850 437,70	6 551 365,71	95,63%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	307,00	307,00	100,00%
926	Kultura fizyczna	99 512,00	99512,00	100,00%
	Razem	54 360 221,24	57 094 440,31	105,03%

Szczegółowa realizacja planu dochodów wg. działów, rozdziałów i paragrafów przedstawiona została w sprawozdaniu z wykonania budżetu udostępnionym na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Bolkowie.

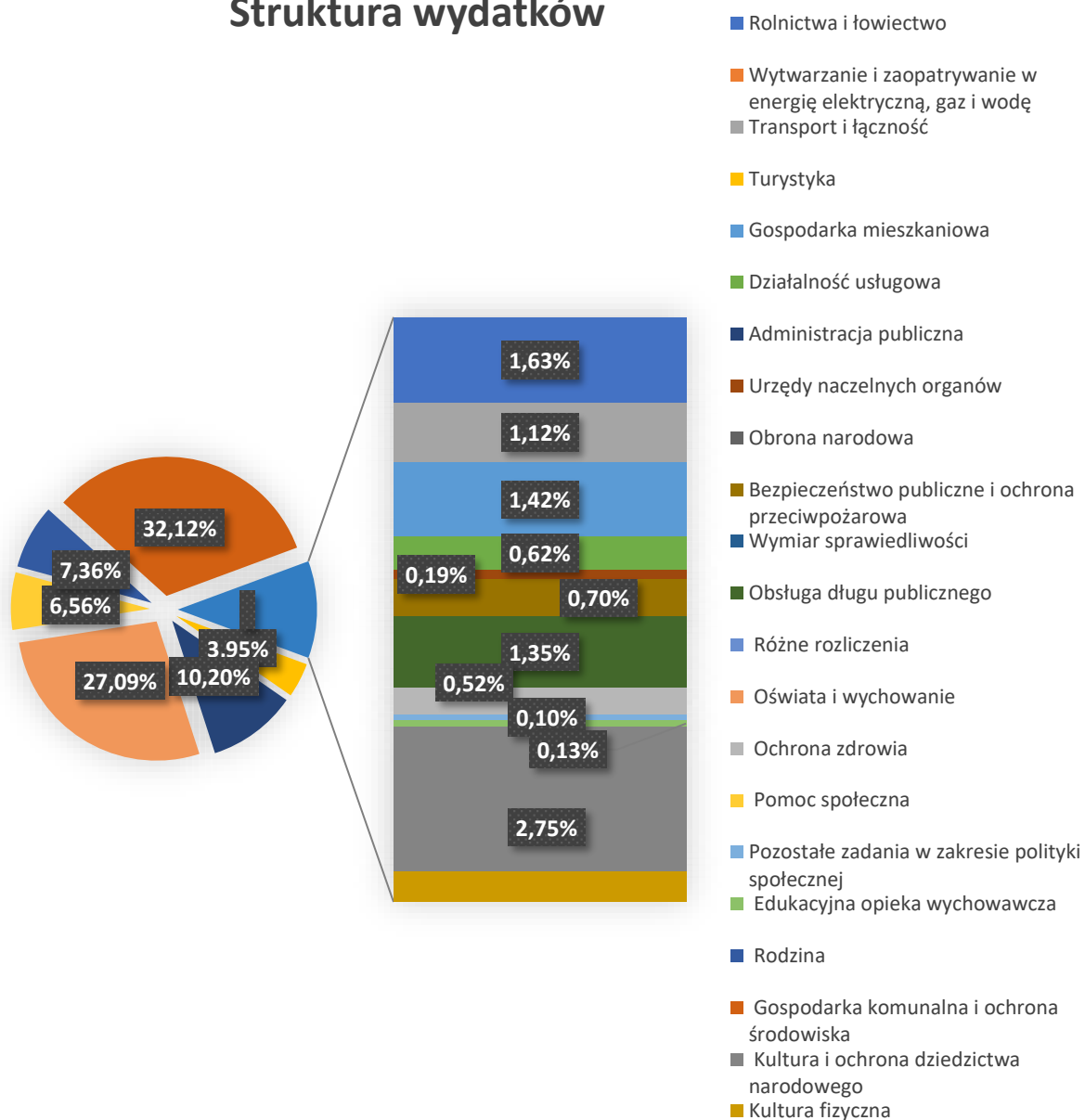
I.5.2. Wydatki Gminy

Wydatki budżetu Gminy Bolków na dzień 31.12.2023 roku przedstawiały się następująco:

- plan po zmianach – 66 189 002,11 zł z tego wydatki bieżące 52 798 386,06 zł,
wydatki majątkowe 13 390 616,05 zł,
- wydatki wykonane – 62 852 852,11 z tego wydatki bieżące 50 806 654,07 zł,
wydatki majątkowe 12 046 198,04 zł.

Tabela : Realizacja planu wydatków w 2023 roku wg działów

Struktura wydatków

Dział	Wyszczególnienie	Plan wydatków po zmianach na dzień 31.12.2023 r.	Wydatki wykonane na dzień 31.12.2023 r.	% wykonania
010	Rolnictwa i łowiectwo	1 026 207,52	1 026 207,52	100,00%
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 019 978,80	1 019 978,80	100,00%
600	Transport i łączność	1 194 999,32	702 231,69	58,76%
630	Turystyka	2 570 887,73	2 479 847,19	96,46%
700	Gospodarka mieszkaniowa	1 073 859,13	894 537,92	83,30%
710	Działalność usługowa	401 427,43	389 106,18	96,93%

750	Administracja publiczna	7 026 625,58	6 412 611,45	91,26%
751	Urzędy naczelnych organów	117 391,00	117 151,00	100,00%
752	Obrona narodowa	300,00	300,00	100,00%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	477 975,80	440 956,83	92,26%
755	Wymiar sprawiedliwości	376,00	376,00	100,00%
757	Obsługa długu publicznego	886 808,00	849 497,32	95,79%
758	Różne rozliczenia	100 200,00	0,00	0,00%
801	Oświata i wychowanie	17 763 162,00	17 024 251,48	95,84%
851	Ochrona zdrowia	383 841,61	324 753,52	84,61%
852	Pomoc społeczna	4 170 990,50	4 121 898,91	98,82%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	72 828,00	64 260,00	88,24%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	92 074,00	80 037,79	86,93%
855	Rodzina	4 684 140,00	4 625 378,76	98,75%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	20 833 982,95	20 190 440,36	96,91%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 764 297,84	1 727 630,89	97,92%
926	Kultura fizyczna	526 648,90	361 398,50	68,62%
	Razem	66 189 002,11	62 852 852,11	94,96%

Szczegółowa realizacja planu wydatków wg. działów, rozdziałów i paragrafów przedstawiona została w sprawozdaniu z wykonania budżetu, udostępnionym również wszystkim zainteresowanym na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Bolkowie.

I.5.3. Wydatki inwestycyjne Gminy Bolków 2023r.

W każdym roku budżetowym ważną rolę odgrywają również koszty poniesione na realizowane przedsięwzięcia. Według danych zawartych w sprawozdaniu z wykonania budżetu, w 2023 roku Gmina Bolków poniosła następujące wydatki inwestycyjne:

Rodzaj wydatków	Wydatkowana kwota
Dokumentacja techniczna w tym:	18 450,00 zł
drogi	16 605,00 zł
Inne	1 845,00 zł
Sieci wodociągowe/kanalizacyjne	5 889 017,68 zł
Przebudowy dróg, chodników, przepustów	10 993,93 zł
Zakup urządzeń i maszyn	98 582,50 zł
Budowa kolumbarium	159 000,00 zł
Oświetlenie uliczne	26 059,32 zł
Monitoring miejski	49 886,34 zł
Rozwój usług turystycznych wraz z ogólnodostępną infrastrukturą	2 338 823,54 zł
Remonty w placówkach oświatowych	2 510 988,64 zł
Obiekty rekreacyjne	226 520,52 zł
Modernizacja jednostek organizacyjnych	81 599,54 zł
Modernizacja źródeł ciepła	83 730,75 zł
Doposażenie OSP	70 500,00 zł
Cyfrowa gmina	71 073,00 zł
Razem	12 046 198,04 zł

Szczegółowy wykaz wydatków inwestycyjnych zawiera sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy za 2023 rok.

I.6. Pozyskane środki

W ramach realizacji zadań przez pracowników Urzędu Miejskiego w Bolkowie udało się pozyskać z środków zewnętrznych w latach wcześniejszych, które realizowane były w 2023 r. oraz pozyskaliśmy następną pulę środków zewnętrznych w ubiegłym roku, których realizacja albo się zakończyła w tym samym roku a niektóre zadania realizowane są do dnia dzisiejszego.

W 2023 r. udało się pozyskać środki zewnętrzne w łącznej kwocie **10 505 918,27 zł**. W pierwszej kolejności przedstawiamy zadania będące kontynuacją wcześniej pozyskanych środków, a następnie środki pozyskane w 2023 r.

I.6.1. Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii

W ramach zadania pn. „Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii” realizowanego w partnerstwie z innymi gminami realizowanym od 2020 r. udało się pozyskać dodatkowe środki na realizację projektu. Zwiększyło się dofinansowanie dla Gminy Bolków o kwotę **100 430,78 zł**. Dzięki

zwiększonymi środkami wszystkie projekty znajdujące się na liście rezerwowej otrzymały grant na wymianę źródła ciepła. Łącznie pozyskane dofinansowanie na realizację projektu wynosi **2 093 598,60 zł**.

Celem projektu była poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez udzielenie grantów umożliwiających wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła. Wsparcie obejmowało modernizację systemów grzewczych poprzez wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła na podłączenie do sieci ciepłowniczej / chłodniczej lub instalację źródeł ciepła opartych o OZE lub instalację kotłów spalających biomasę lub paliwa gazowe.

Łącznie przez cały okres projektu podpisaliśmy 119 umów o powierzenie grantu w wysokości max do 20 000,00 zł, na łączną kwotę dofinansowania **2 093 598,60 zł**.

I.6.2. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych - tereny górskie 2021

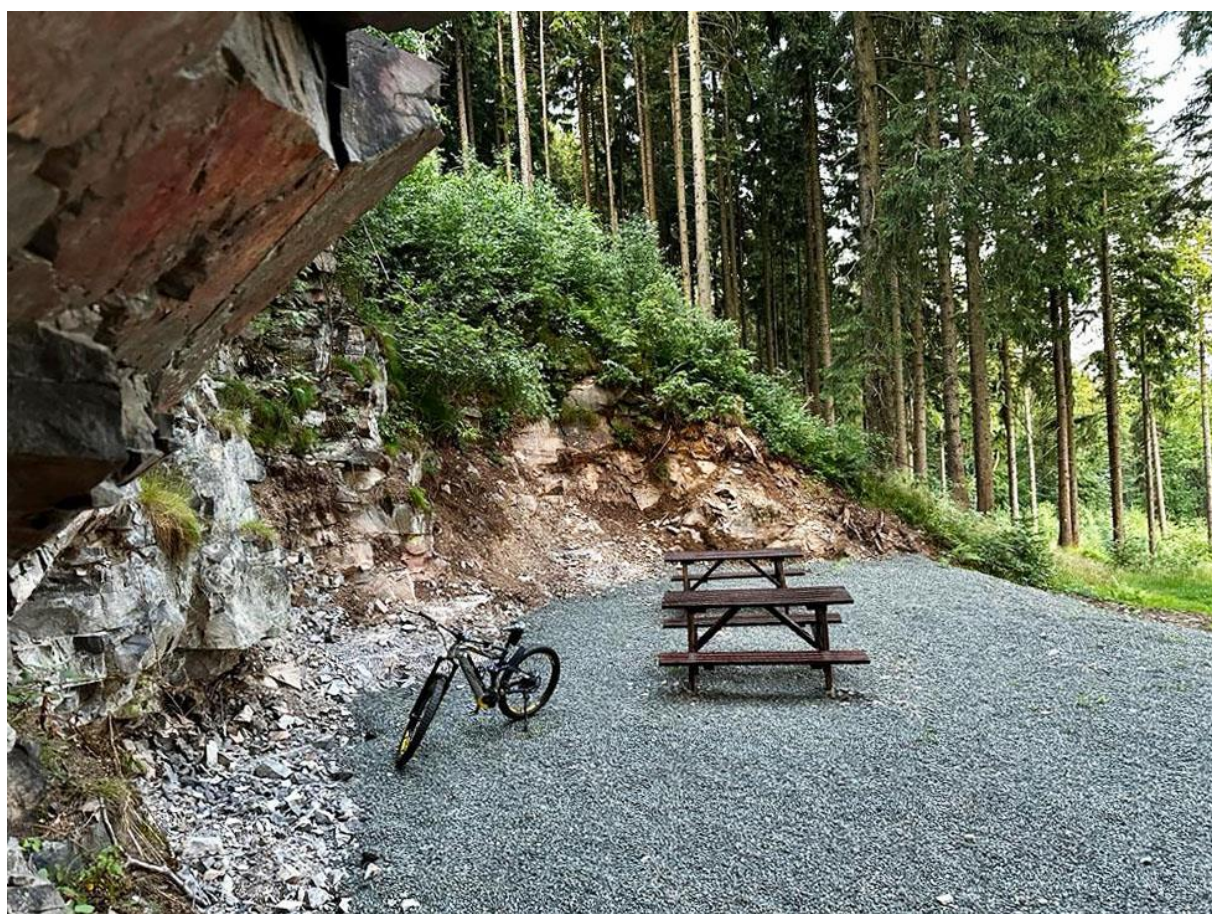
Kontynuując realizację Rządowego Programu Inwestycji Lokalnych – tereny górskie 2021 w ramach, których pozyskaliśmy jeszcze w 2021 r. kwotę w wysokości **2 950 000,00 zł** na zadania pn. „Rozwój usług turystycznych na terenie Gminy Bolków wraz z ogólnodostępną infrastrukturą turystyczną.” W ramach otrzymanych środków kontynuowaliśmy realizację zadania tworząc:

- trzy szlaki piesze: Szlak Starej Góry, Szlak Lubrzy i Szlak Wapienników;

- dwa miejsca odpoczynku dla turysty: Karczmisko i pod Lubrzą,

- tablice turystyczne,

- punkt widokowy Józkowa Góra w Nowych Rochowicach.

I.6.3. Budowy kompleksu sportowego w miejscowości Bolków wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Dofinansowanie w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach Regionalnego Funduszu Inwestycji Lokalnych na łączną kwotę **582 000 zł**. Planowana inwestycja w ramach pozyskanego dofinansowania dotyczy „Budowy kompleksu sportowego w miejscowości Bolków wraz z infrastrukturą towarzyszącą”.

W wyniku zmian z naszej strony polegających na rezygnacji z zaplanowanej inwestycji i otrzymanego na ten cel dofinansowania inwestycji pn. „Budowa stołówki szkolnej dla szkoły podstawowej w Bolkowie” pojawiła się możliwość przeznaczenia otrzymanego dofinansowania na inne zadanie. Postanowiliśmy kwotę 4 250 000 zł przeznaczyć dodatkowo na zadanie „Budowa kompleksu sportowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą”. Niestety z uwagi na drastyczny wzrost cen wymusił na nas rezygnację z zamierzonej inwestycji. Pismem z dnia 26.05.2022 r. Burmistrz Bolkowa powiadomił Prezesa Rady Ministrów o rezygnacji z realizacji zadania.

Gmina nie straciła kwoty dofinansowania w wysokości 4 250 000 zł ponieważ, na stronie Banku Gospodarstwa Krajowego pojawiła się informacja o możliwości zmiany inwestycji.

Korzystając z możliwości złożyliśmy wniosek o zmianę początkiem 2023 r. Kwotę dofinansowania dostaliśmy na „Budowę kompleksu sportowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą”.

W trakcie 2023 r. ogłosiliśmy kilka ogłoszeń, próbując wyłonić wykonawcę zadanie. Niestety każda oferta przewyższała możliwości finansowe Gminy.

Zadanie zostało zaplanowane do dalszej realizacji na 2024 r.

I.6.4. Przebudowa ujęcia wody wraz z budową sieci wodociągowej przesyłowej dla Gminy Bolków

Otrzymaliśmy dofinansowanie na zadanie „Przebudowa ujęcia wody wraz z budową sieci wodociągowej przesyłowej dla Gminy Bolków” (Gorzanowice). Dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego o przyznanie pomocy na operację typu „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020”.

Umowa na realizację zadania została podpisana w 2023 r. Termin zakończenia inwestycji zaplanowano na wrzesień 2024 r. Wartość zadania to kwota **3 537 045,07 zł**. Kwota dofinansowania: 2 820 653,55 zł.

Celem zadania jest poprawa warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy poprzez przebudowę istniejącego ujęcia wody wraz z budową rozdzielczej sieci magistralnej oraz magistralnej sieci wodociągowej.

I.6.5. „Cyfrowa Gmina”

W ramach pozyskanej dotacji z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa V: Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU Działanie 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia zakończyliśmy realizację projektu „Cyfrowa Gmina”.

W 2023 r. zmodernizowaliśmy sieć LAN w Zakładzie Gospodarki Komunalnej wraz z wdrożeniem wyposażenia serwerowni oraz uruchomiliśmy serwis transmisji posiedzeń Rady Miejskiej spełniający wymogi RODO.

I.6.6. Usuwanie azbestu na terenie Gminy Bolków w 2022 roku oraz aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest

W związku z obowiązkami wynikającymi z wieloletniego programu pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” Gmina Bolków podjęła uchwałę Nr XIII/98/15 Rady Miejskiej w Bolkowie z dnia 22 grudnia 2015 roku w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bolków”. Główne cele programu to:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie gminy,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Na terenie Gminy Bolków zinwentaryzowane zostało 866,27 Mg wyrobów zawierających azbest. Gmina Bolków w celu wyeliminowania skutków negatywnego oddziaływania azbestu na mieszkańców gminy oraz na środowisko przystąpiła po raz kolejny do realizacji zadania pn.: „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bolków” polegającego na dofinansowaniu demontażu, odbioru, transportu oraz utylizacji odpadów zawierających azbest pochodzących z nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy.

W 2023 roku w ramach zaplanowanego zadania na terenie Gminy Bolków usunięto wyroby zawierające azbest z 18 posesji. Prace miały miejsce w lipcu i sierpniu 2023 roku i były wykonane przez firmę wyłonioną w ramach zapytania ofertowego: „IMAK” Krzysztof Szymczak ul. Norwida 11/14, 96-100 Skierniewice. Zadanie obejmowało demontaż, transport i utylizację pokryć dachowych zawierających azbest z 5 obiektów oraz odbiór, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest z 13 nieruchomości. Efekt ekologiczny zadania został osiągnięty, utylizacji zostało poddanych 39,640 Mg odpadów zawierających azbest.

Łączny koszt zrealizowanego zadania wyniósł 39 753,10 zł z czego całość stanowi koszt kwalifikowany. Uchwałą Zarządu WFOŚiGW we Wrocławiu nr 88/2023 z dnia 10 marca 2023 r. Gminie Bolków zostało przyznane dofinansowanie – dotacja w kwocie 18 700,50 zł, pozostała kwota tj. 21 052,60 zł pochodzi z budżetu gminy Bolków.

I.6.7. Przebudowa nawierzchni dróg na terenie gminy Bolków

Pozyskano dofinansowanie w ramach Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład w wysokości **3 800 000,00 zł** na realizację zadania pod nazwą „Przebudowa

nawierzchni dróg na terenie gminy Bolków”. Łączna wartość inwestycji **4 000 000,00 zł**. Celem strategicznym zadania jest poprawa bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego na terenie gminy Bolków, oraz dostosowanie istniejącej infrastruktury drogowej do obowiązujących standardów i podwyższenia komfortu i bezpieczeństwa użytkowników drogi na przebudowanych odcinkach.

W grudniu 2023 r. została podpisana umowa na realizację zadania, które obejmować będzie przebudowanie nawierzchni drogi gminnej przy ul. Wolbromskiej w Bolkowie, przebudowa nawierzchni drogi gminnej ul. Sienkiewicza, Kamiennogórska i ul. Rycerska w Bolkowie oraz budowa parkingu przy ul. Sienkiewicza w Bolkowie. Planowany termin zakończenia prac jesień 2024r.

I.6.8. Remont Świetlicy wiejskiej w Wolbromku

Pozyskano Dofinansowanie w ramach Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład na realizację zadania pod nazwą „Remont świetlicy wiejskiej w Wolbromku” Wnioskowana kwota dofinansowania wynosi **588 000,00 zł**, przy całkowitych kosztach zadania wynoszących 600 000,00 zł. Zakres przewidzianych prac będzie dotyczył między innymi: renowacji elewacji budynku świetlicy, naprawę schodów zewnętrznych oraz dostosowanie podjazdów dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, tynkowanie i malowanie ścian wewnętrznych w świetlicach, przebudowę instalacji wewnętrznych, instalacji towarzyszących w tym odpowiedniej klimatyzacji sali głównej. Planuje się również wymianę istniejącego, znacznie wyeksploatowanego stałopaliwowego źródła ciepła na źródło ciepła OZE.

Zadanie nie zostało zrealizowane w 2023 r. z uwagi na, że składane oferty od wykonawców przewyższały wartość zadania. Niemniej jednak zadanie jest przewidziane do realizacji w 2024 r.

I.6.9. Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Bolków

Pozyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych edycja 8 na inwestycję pn. „Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Bolków (Inwestycja obejmują II etap ujęcia wody w Wierzchosławicach oraz przebudowę istniejących przepompowni ścieków na terenie miasta Bolkowa).

Całkowita wartość inwestycji to: **1 600 000,00 zł**, dofinansowanie: **1 520 000,00 zł**, wkład własny: **80 000,00 zł**.

I.6.10. Przebudowa nawierzchni dróg w Gminie Bolków

Pozyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych edycja 8 na inwestycję pn. „Przebudowa nawierzchni dróg w Gminie Bolków (ul. Robotnicza - droga nr 112395D, ul. Tęczowa, ul. Kopernika – droga nr 112393. Dodatkowo w ramach inwestycji zostaną przeprowadzone prace budowlane drogi przy ul. Plac Pollaka w miejscowości Kaczorów, a także prace budowlane na drodze zlokalizowanej w miejscowości Mysłów – odcinek od Bazy Turystycznej Mysłów kierunku Straży Pożarnej.) Całkowita

wartość inwestycji to: **3 300 000,00 zł**, dofinansowanie: **3 135 000,00 zł**, wkład własny: **165 000,00 zł**.

I.6.11. Przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Wolbromek

Pozyskano dofinansowanie Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 6PGR/2023 pn. „Przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Wolbromek”. Całkowita wartość inwestycji to: **2 000 000,00 zł**, dofinansowanie: **1 960 000,00 zł**, wkład własny: **40 000,00 zł**.

I.6.12. Przebudowa nawierzchni drogi publicznej relacji Myśłów-Radzimowice oraz wykonanie chodnika

Pozyskaliśmy dofinansowanie Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 6PGR/2023 „Przebudowa nawierzchni drogi publicznej relacji Myśłów-Radzimowice oraz wykonanie chodnika”. Całkowita wartość inwestycji to: 700 000 zł, dofinansowanie: **686 000 zł**, wkład własny: **14 000 zł**.

I.6.13. Przebudowa nawierzchni drogi publicznej nr 112383 , położonej na działce nr 279/3 obręb Bolków 0002 - ul. Bema

Gmina Bolków otrzymała dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadanie pn.: Remont drogi gminnej realizowany w ramach inwestycji pn. "Przebudowa nawierzchni drogi publicznej nr 112383 , położonej na działce nr 279/3 obręb Bolków 0002 - ul. Bema" realizowany w dwóch etapach - Etap I i II". Całkowita wartość inwestycji to **1 000 000 zł**, dofinansowanie **800 000 zł**, wkład własny wynosi **200 000 zł**.

I.6.14. Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Bolków

Pozyskaliśmy dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - Rozświetlamy Polskę na zadanie pn. „Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Bolków”. Całkowita wartość inwestycji to: **357 200,00 zł**, dofinansowanie: **285 760,00 zł**, wkład własny: **71 440,00 zł**.

Celem inwestycji jest wymiana istniejącego oświetlenia drogowego na nowe w technologii LED w miejscowościach Myśłów i Kaczorów.

I.6.15. Termomodernizacja budynku Zakładu Gospodarki Komunalnej w Bolkowie wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej

Pozyskaliśmy dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych edycja 8 na inwestycję pn. Termomodernizacja budynku Zakładu Gospodarki

Komunalnej w Bolkowie wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej.” Całkowita wartość inwestycji to: **600 000 zł**, dofinansowanie: **540 000 zł**, wkład własny: **60 000 zł**.

I.6.16. Poprawa bezpieczeństwa cybernetycznego Urzędu Miejskiego w Bolkowie

Pozyska środki finansowe na zadanie pn. „Poprawa bezpieczeństwa cybernetycznego Urzędu Miejskiego w Bolkowie”, w ramach FERC działanie 2.2 Wzmocnienie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. Całkowita wartość inwestycji to: **445 779,59 zł**, dofinansowanie: **362 422,38 zł**, wkład własny: **83 357,21 zł**.

I.7. Mienie komunalne

I.7.1 Informacje ogólne

Zasoby mienia komunalnego Gminy Bolków stanowią nieruchomości przekazane w drodze decyzji Wojewody Jeleniogórskiego (obecnie Wojewoda Dolnośląski) oraz przejęte lub nabyte od osób fizycznych i prawnych. Komunalizację mienia rozpoczęto w 1990 r. w oparciu o ustawę z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2022 r., poz. 530).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Bolków wynosi ogółem **606,4868 ha**.

Definiując własność mienia komunalnego tj. gruntów tworzących zasób określana jest w sposób następujący:

- Nieruchomości wchodzące w skład zasobu gruntów nie oddane w trwałe zarząd, w użyczenie, w użytkowanie o łącznej pow. 592,0886 ha;
- Nieruchomości będące w trwałym zarządzie gminnych jednostek organizacyjnych, o łącznej pow. 10,1721 ha, w tym:
 - Zakład Gospodarki Komunalnej w Bolkowie, łączna pow. 4,6217 ha;
 - Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie, łączna pow. 0,0733 ha;
 - Szkoła Podstawowa w Lipie, łączna pow. 1,0100 ha;
 - Szkoła Podstawowa w Kaczorowie, łączna pow. 0,8900 ha;
 - Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych, łączna pow. 1,3064 ha;
 - Gminno-Miejski Zespół Obsługi Szkół w Bolkowie i Szkoła Podstawowa w Bolkowie, łączna pow. 1,9800 ha;
 - Przedszkole Samorządowe w Bolkowie, łączna pow. 0,2907 ha.
- Nieruchomości oddane w użytkowanie:
 - Centrum Medyczne w Bolkowie, o pow. 0,2325 ha.
- Nieruchomości oddane w użyczenie: Ochotnicza Straż Pożarna w Sadach Dolnych, Ochotnicza Straż Pożarna w Mysłowie, Ochotnicza Straż Pożarna Stare Rochowice,

Centrum Kulturalno-Biblioteczne Gminy Bolków, Towarzystwo Miłośników Bolkowa, Akademia Bolko Bolków, Fundacja Czas Start, Stowarzyszenie Wędkarskie Sandacz, Polski Czerwony Krzyż o łącznej pow. 3,9936 ha.

- Nieruchomości stanowiące własność Gminy Bolków, a oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym i prawnym o łącznej pow. 23,2186 ha, w tym:
 - Polski Związek Działkowców, pow. 15,2274 ha,
 - Centrum Kulturalno-Biblioteczne Gminy Bolków pow. 3,0320 ha,
 - osoby fizyczne, pow. 4,9592 ha.

I.7.2. Zmiany w stanie mienia komunalnego.

W 2023 roku Gmina Bolków zawarła 21 umów notarialnych na zbycie nieruchomości, w tym:

- sprzedaż w drodze bezprzetargowej na rzecz najemców 14 lokali mieszkalnych, w tym 2 lokale z terenu wiejskiego. Ich wartość, oszacowana przez rzeczoznawcę majątkowego, wyniosła ogółem 1.868.300 zł, z czego po zastosowaniu bonifikat do kasy wpłynęło 58.911 zł;
- sprzedaż w drodze bezprzetargowej:
 - lokal użytkowy położony w Bolkowie przy ul. Niepodległości 2 za cenę 187.000 zł,
 - działka nr 807/3, obręb 2 o powierzchni 0,0014 ha, położona w Bolkowie przy ul. Sienkiewicza 68, zabudowana budynkiem gospodarczym, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, za cenę 10.000 zł, z czego do kasy wpłynęło 3.000 zł, a resztę należności rozłożono na 5 rat rocznych,
 - działka nr 222/8 o powierzchni 0,0194 ha, niezabudowana, położona w Sadach Górnych, na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, za cenę 6.765 zł,
 - garaż położony w Bolkowie przy ul. Kamiennogórskiej, w granicach działki nr 412/10, obręb 2 za cenę 19.000 zł,
 - garaż położony w Bolkowie przy ul. Wspólnej, w granicach działki nr 850/10, obręb 2 za cenę 16.000 zł,na łączną kwotę 238.765 zł, z czego do kasy wpłynęło 231.765 zł;
- sprzedaż w drodze przetargowej:
 - działka niezabudowana nr 435 o powierzchni 0,3045 ha położona w Lipie, za cenę 43.247,97 zł;
- sprzedaż w drodze rokowań:
 - działka niezabudowana nr 854/8, obręb 2 o powierzchni 0,1198 ha położona w Bolkowie przy ul. Górskiej za cenę 62.853 zł, z czego do kasy wpłynęło 25.141,20 zł.

I.7.3. Użyczenie mienia

Gmina Bolków realizując swoje zadania oddała nieodpłatnie w użyczenie różnym podmiotom nieruchomości, dzięki temu poszczególne podmioty będą mogły realizować swoje zadania, które niejednokrotnie pokrywają się z zadaniami gminy na rzecz społeczności lokalnej.

W dalszym czasie trwały umowy użyczenia dla:

- Towarzystwo Miłośników Bolkowa na czas nieokreślony, nieruchomość niezabudowaną, oznaczoną numerem ewidencyjnym 7 o pow. 35 m², obręb 2 miasta Bolków i 12 o pow. 200 m², obręb 1 miasta Bolków;

Nową umową użyczenia była umowa z podmiotem, który

- Fundacja Czas Start na okres do 30.09.2031 r. nieruchomość niezabudowaną, oznaczoną numerem ewidencyjnym 530/4 o pow. 0,1940 ha, obręb 2 miasta Bolków.

I.7.4. Nabyty majątek w 2023 r.

- z mocy prawa, nieodpłatnie, na własność, w drodze decyzji Wojewody Dolnośląskiego NRŚ-OR.7510.27.2023.TG działki nr 134/6, 294/3, 297/3, 317/1, 318/1, 321/4, 322/5, 331/4, 347/6, 349/3, 363/6, 368/5, 518/13, 559/8, 559/15, 626/1, 626/5 o łącznej pow. 0,8767 ha, obręb Mysłów, gmina Bolków;
- nieodpłatnie, na własność, na podstawie Uchwały nr XXI/117/20 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 8 czerwca 2020 r. w sprawie pozbawienia drogi powiatowej nr 2846D położonej na terenie gminy Bolków, Powiat Jaworski, kategorii drogi powiatowej – działkę nr 134/1 o pow. 0,6200 ha, obręb Świny, stanowiącą drogę gminną ul. Wolbromska.
- nieodpłatnie, na własność, na podstawie Uchwały nr XXI/116/20 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 8 czerwca 2020 r. w sprawie pozbawienia drogi powiatowej nr 2845D położonej na terenie gminy Bolków, Powiat Jaworski, kategorii drogi powiatowej – działkę nr 628/2 o pow. 0,2996 ha, obręb Bolków-2, stanowiącą drogę gminną ul. Niepodległości w Bolkowie.
- nieodpłatnie, na własność, na podstawie Uchwały nr XXVI/132/20 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie pozbawienia drogi nr 2825D położonej na terenie gminy Bolków, Powiat Jaworski, kategorii drogi powiatowej – działkę nr 606 o pow. 0,3700, obręb Kaczorów, stanowiącą drogę gminną ul. Kolejowa w Kaczorowie.
- nieodpłatnie, na własność, na podstawie Uchwały nr XXI/115/20 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 8 czerwca 2020 r. w sprawie pozbawienia drogi powiatowej nr 2844D położonej na terenie gminy Bolków, Powiat Jaworski, kategorii drogi powiatowej – działkę nr 425 o pow. 0,5832 ha, obręb Bolków-2, stanowiącą drogę gminną ul. Kamiennogórska w Bolkowie.

- z mocy prawa, na własność (wartość nabycia zostanie określona w wysokości uzgodnionej między poprzednim właścicielem a Gminą Bolków lub według zasad i trybu obowiązujących przy wywłaszczeniu nieruchomości), w drodze decyzji Burmistrza Bolkowa nr GN.6831.6.2023, działkę nr 889 o pow. 0,1538 ha, obręb Bolków-2.
- z mocy prawa, na własność (wartość nabycia zostanie określona w wysokości uzgodnionej między poprzednim właścicielem a Gminą Bolków lub według zasad i trybu obowiązujących przy wywłaszczeniu nieruchomości), w drodze decyzji Burmistrza Bolkowa nr GN.6831.3.2023, działkę nr 644/1 o pow. 0,0014 ha, obręb Bolków-2.
- z mocy prawa, na własność (wartość nabycia zostanie określona w wysokości uzgodnionej między poprzednim właścicielem a Gminą Bolków lub według zasad i trybu obowiązujących przy wywłaszczeniu nieruchomości), w drodze decyzji Burmistrza Bolkowa nr GN.6831.2.2023, działkę nr 818/1 o pow. 0,0158 ha, obręb Bolków-2.
- na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny z dnia 26.05.2022 r., sygn. akt I Ns 33/21 (prawomocne dnia 10.01.2023 r.) udział w wysokości ½ części w prawie własności lokalu mieszkalnego o pow. użytkowej 83 m², położonego w Trzebiatowie, powiat Gryfice wraz z udziałem w działce nr 224, obręb Trzebiatów-7 w wysokości ¼ części.

I.7.5. Gospodarka mieszkaniowa

Zakład Gospodarki Komunalnej w Bolkowie jest zarządcą i administratorem zasobów mieszkaniowych w budynkach stanowiących własność lub współwłasność Gminy, według danych na dzień 31 grudnia 2022r. w sposób następujący wygląda wykaz administrowanych lokali komunalnych:

W skład nieruchomości oddanych w administrowanie wchodzi:

- lokale mieszkalne	- miasto	207 szt. o pow. użytkowej:	8 323,18 m ²
	- teren wiejski	40 szt. o pow. użytkowej:	2 219,82 m ² ,
- lokale użytkowe	- miasto	55 szt. o pow. użytkowej:	2 563,20 m ²
	- teren wiejski	1 szt. o pow. użytkowej:	33,45 m ² ,
- lokale użytkowe zajmowane przez jednostki organizacyjne	- ogółem	14 szt. o pow. użytkowej	2 366,24 m ² ,
- garaże	- ogółem	94 szt. o pow. użytkowej:	2 696,31 m ² ,
- komórki	- miasto	541 szt. o pow. użytkowej:	4 752,01 m ² .

Zaległości w opłatach czynszu na dzień 31.12.2023 roku wynosiły ogółem **357 415,09 zł** i stanowiły **27,32 %** w stosunku do rocznego wymiaru czynszu **1 308 131,23 zł**.

W rozbiciu na poszczególne lokale komunalne zaległości przedstawiały się następująco:

- lokale mieszkalne **181 424,68 zł** - tj. **13,87 %** w stosunku do rocznego wymiaru czynszu,
- lokale użytkowe **134 390,80 zł** - tj. **10,27 %** w stosunku do rocznego wymiaru czynszu,
- komórki i garaże **41 599,61 zł** – tj. **3,18 %** w stosunku do rocznego wymiaru czynszu.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

II.1. Sieci i urządzenia wodociągowo kanalizacyjne

II.1.1. Informacje ogólne

Na terenie Gminy Bolków 8 miejscowości korzysta z sieci wodociągowej: miasto Bolków, Wolbromek, Świny, Sady Dolne oraz Sady Górne, Stare Rochowice, Lipa (osiedle PGR), Wierzchosławice. W „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych Gminy Bolków na lata 2019 – 2027” zaplanowano na rok 2023 modernizację, rozbudowę i rozdział sieci kanalizacji ogólnospławnej wraz z przyłączami na terenie miasta Bolków oraz zadania z zakresu modernizacji ujęć wody oraz rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Nieustannie funkcję Operatora Sytemu pełni Zakład Gospodarki Komunalnej w Bolkowie (dalej zwany ZGK).

II.1.2. Wykonane inwestycje sieci wodno-kanalizacyjnej

Realizując zaplanowane działania w infrastrukturze wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy w 2023 r. udało się zrealizować zadania, o których pisaliśmy w Raporcie o stanie Gminy za 2022 r.

- Budowa kanalizacji deszczowej przy ul. Młynarskiej w Bolkowie - zadanie zostało zrealizowane. Wartość inwestycji to kwota 671 081,39 zł.
- Infrastruktura wodno – kanalizacyjna w rejonie ul. Tęczowej w Bolkowie – zadanie zostało zrealizowane. Wartość inwestycji to kwota 774 471,47 zł.
- Przebudowa sieci kanalizacji ogólnospławnej i sanitarnej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Rycerskiej i ul. Piastowskiej w Bolkowie – zadanie zostało zrealizowane. Wartość inwestycji to kwota 719 331,65 zł.
- Przebudowa pompowni wody w miejscowości Wierzchosławice, dz. nr 665/4 – zadanie zostało zrealizowane. Wartość zadania to kwota 570 645,17 zł.

W 2023 r. Gmina Bolków zrealizowała i rozpoczęła realizację niżej wymienione inwestycje, które swój finał będą miały w 2024 r.:

- Budowa ujęcia wody dla Gminy Bolków w miejscowości Wierzchosławice – umowa podpisana została w 2022 r. Termin zakończenia inwestycji zaplanowano na 31.01.2024 r. Wartość zadania to kwota 2 913 071,20 zł.
- Przebudowa ujęcia wody wraz z budową sieci wodociągowej przesyłowej dla Gminy Bolków (Gorzanowice) – umowa została podpisana w 2023 r. Termin zakończenia inwestycji zaplanowano na 10.09.2024 r. Wartość zadania to kwota 3 537 045,07 zł.

Kwota dofinansowania: 2 820 653,55 zł. Pozyskano dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego o przyznanie pomocy na operację typu „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020”;

- Sporządzono dokumentację projektowo – kosztorysową oraz uzyskano zaświadczenie Starosty Jaworskiego o braku sprzeciwu na wykonanie prac budowlanych dla inwestycji pn.: „Budowa odcinka sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w m. Bolków, ul. Wiśniowa” w ramach zadania „Rozbudowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji ściekowej na terenie miasta Bolkowa – etap I”.

Informacja powyższa przedstawia, że zakończenie rozpoczętych prac będzie miało swój koniec 2024 r. Poprzez systematyczne działania przez okres minionych lat poprawiamy stan sieci wodno-kanalizacyjnej podnosząc komfort życia mieszkańcom, jak wskazuje ostatnia pozycja w tej części informacji przygotowana dokumentacja projektowa pozwoli w przyszłości pozyskiwać środki finansowe.

II.2. Sieć dróg publicznych

II.2.1. Informacje ogólne

Na terenie Gminy Bolków zlokalizowanych jest 60 odcinków gminnych dróg publicznych o łącznej długości 27 km i 209 m, z czego w granicach administracyjnych miasta Bolków znajdują się 38 odcinków o długości 10 km 083 m i na obszarze położonym poza granicą administracyjną miasta Bolków 17 km i 126 m dróg o łącznej powierzchni 99 246,00 tys. m². Drogi te na dystansie 20 km i 919 m są wykonane z asfaltowej mieszanki mineralno-bitumicznej, natomiast 5 km i 861 m pozostają utwardzonymi drogami tłuczniowymi. 1 km 77 m dróg jest wykonane z kostki kamiennej, a na łącznym odcinku 352 m drogi pozostają drogami gruntowymi utwardzonymi.

Ponadto w tym obszarze istnieje 10 805 935 m² chodników. W pasach dróg publicznych występują 4 mosty o łącznej długości 67 m, 3 w granicach administracyjnych miasta Bolków, 1 poza granicami administracyjnymi miasta. Ponadto na obszarze całej gminy znajduje się 39 przepustów o łącznej długości po osi obiektu 248,3 m.

II.2.2. Wykonane remonty dróg

W 2023 r. na terenie gminy dokonano modernizacji drogi gminnej nr 112410D w miejscowości Radzimowice. Było to jedna inwestycja w drodze, która opiewała na kwotę 16 605,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane w celu utwardzenia terenu.

W związku z pozyskaniem środków Z Polskiego Ładu w grudniu 2023 r. została podpisana u na wykonanie zadania pn.: „Przebudowa nawierzchni dróg na terenie gminy Bolków” – Polski Ład Edycja 2 podzielonych na podzadania:

- Przebudowa nawierzchni drogi gminnej nr 112420D ul. Wolbromska w Bolkowie,
- Przebudowa nawierzchni drogi gminnej ul. Sienkiewicza, Kamiennogórska i ul. Rycerska w Bolkowie,
- Budowa parkingu przy ul. Sienkiewicza w Bolkowie.

II.2.3. Wykonane inwestycje związane z poprawą funkcjonalności miejsc publicznych

1.3.1. „Utworzenie miejsca sportu i rekreacji w Bolkowie”

Gmina Bolków uzyskała dofinansowanie z Fundacji KGHM Polska Miedź w wysokości 60 000,00 zł w ramach, którego zostały zakupione oraz zamontowane urządzenia takie jak: zjazd linowy 20 m, linarium oraz łuki sprawnościowe przy ul. Kościuszki w Bolkowie. Wartość inwestycji wyniosła 102 775,73 zł, z czego 60 000,00 zł dofinansowanie z Fundacji KGHM Polska Miedź, a 42 775,73 zł stanowiło wkład własny Gminy Bolków.

1.3.2. „Zagospodarowanie boiska na terenie gminy Bolków w ramach programu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” – Wolbromek

Zakres prac obejmował:

- niwelację i renowację płyty boiska,
- dostawę i montaż 2 sztuk bramek o wymiarach 7,32 x 2,44 m,
- dostawę, wymianę i montaż nowych siedzisk w ilości 60 sztuk,
- dostawę i wymianę siatki na istniejących piłkochwytach,
- dostawę i montaż nowej ławki stalowej o wymiarach 1,9 x 0,7 m,
- wykonanie nasadzeń drzew.

1.3.3. „Wymiana pokrycia dachowego w budynku świetlicy wiejskiej w Wierzchosławicach”

W związku ze złym stanem dachu dokonano wymiany blachy nisko trapezowej wraz z orynnowaniem. Łączna wartość zadania wyniosła 40 999,99 zł.

1.3.4. „Modernizacja nawierzchni działki nr 442/6 obręb Bolków-2

W ramach zadania został przebudowany parking na ul. Szpitalnej w Bolkowie poprzez ułożenie nowej nawierzchni z płyt ażurowych uzupełnionych kruszywem. Wartość zadania 10 999,93 zł.

1.3.5. „Rozwój usług turystycznych na terenie gminy Bolków wraz z ogólnodostępną infrastrukturą”

W ramach realizacji zadania został utworzony punkt turystyczny w Kaczorowie poprzez wykonanie prac:

- Utwardzenie nawierzchni części działki,
- Wykonanie utwardzenia nawierzchni miejsca parkingowego dla osób niepełnosprawnych,
- Zakup i montaż stojaka na rowery,
- Zakup i montaż stacji do ładowania smartfonów/rowerów/hulajnóg elektrycznych,
- Zakup i montaż stacji do naprawy rowerów,
- Zakup i montaż tablicy informacyjno-turystycznej,
- Zakup i montaż kosza na śmieci.

Wartość zadania 55 350,00 zł.

1.3.6. „Budowa Bazy turystycznej Myśłów”

Zadanie realizowane w ramach zadania głównego pn.: „Rozwój usług turystycznych na terenie Gminy Bolków wraz z ogólnodostępną infrastrukturą”. W ramach zadania zostało wykonane:

- utwardzenie terenu,
- zakup oraz montaż elementów małej architektury, w tym: ławki z oparciem, kosze na śmieci, tablica z regulaminem, tablice informacyjne, stojaki na rowery, słupki stacje ładowania rowerów elektrycznych i telefonów komórkowych,
- parkingu dla 18 samochodów w tym 2 miejsca dla niepełnosprawnych,
- budynku z pomieszczeniem gospodarczym oraz toaletą – wraz z instalacjami,
- instalacji oświetleniowej,
- instalacji zimnej i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
- instalacji kanalizacji sanitarnej,
- 4 wiat ze stołami stanowiących zadaszone stoiska dla sprzedawców produktów regionalnych,
- placu zabaw dla małych dzieci, w tym: ogrodzenie H=1 m z 3 furtkami, 3 urządzenia zabawowe,
- urządzenia zabawowego piramida linowa,
- toru typu pumptrack,
- ogrodzenia panelowego H=1,8 m z napisem 'BAZA MYŚLÓW',
- nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej, izolacyjnej,
- oświetlenia terenu.

Wartość zadania: 1 896 245,84 zł

Szczegółowy opis innych inwestycji w zakresie inwestycji drogowych znajduje się w sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023r.

II.2.4. Transport publiczny

W sierpniu 2023 r. została podpisana o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Bolków. Umowa została zawarta do końca 2023 r. Z założeniem dalszej jej kontynuacji.

W ramach powyższej umowy zostały uruchomione linie komunikacyjne na odcinkach:

Bolków – Sady Górne – Bolków

Bolków – Wierzchosławice – Bolków

Bolków – Płonina – Bolków

Bolków – Mysłów – Kaczorów

Bolków- Stare Rochowice – Lipa – Bolków,

które to w bardzo dużym stopniu umożliwiły mieszkańcom sołectw w dotarciu do Bolkowa.

Wartość umowy wynosi 200 000,00 zł, wielkość usług przewozowych wynosi 52 800 wozokilometrów.

Dodatkowo, Gmina Bolków podpisała umowę z Wojewodą Dolnośląskim na dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Dopłata do usługi wynosi 167 040,00 zł, co stanowi kwotę nie wyższą niż 3,00 zł do 1 wozokilometra przewozu o charakterze użyteczności publicznej.

Ponadto, Gmina Bolków podpisała umowę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego w sprawie przekazywania przez Województwo rekompensat w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym do wysokości poniesionej z tego tytułu straty przez operatora. Wartość rekompensaty wynosi 140 000,00 zł.

III. KULTURA, SPORT I REKREACJA

III.1. Informacje ogólne

Podobnie jak w latach ubiegłych życie kulturalne gminy Bolków w 2023 r. było organizowane przede wszystkim przez Centrum Kulturalno -Biblioteczne Gminy Bolków przy udziale lokalnych świetlic wiejskich, organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.

Głównym celem działalności Centrum Kulturalno-Bibliotecznego Gminy Bolków jest zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w kulturze i do jej tworzenia. Centrum Kulturalno-Bibliotecznego Gminy Bolków realizuje swojej statutowe zadania poprzez edukację, wychowanie, upowszechnianie kultury i rozwój czytelnictwa. W tym celu współdziała z innymi instytucjami kultury, stowarzyszeniami, fundacjami, związkami i innymi podmiotami działającymi w sferze kultury i oświaty.

Upowszechnianie kultury jak i edukacja kulturalna kierowana dla mieszkańców Gminy Bolków to działania polegające na udziale mieszkańców w różnych przedsięwzięciach i inicjatywach CKB. Częstotliwość tych działań ma charakter cykliczny bądź okazjonalny. Oferta z zakresu edukacji kulturalnej zwiększyła się w porównaniu do lat ubiegłych. Polega ona na warsztatach grupowych bądź indywidualnych ale także na propozycji filmowej, która daje możliwości rozbudzania pasji, uzdolnień i zainteresowań. Jest doskonałą okazją do dyskusji, wymiany doświadczeń, nauki i wspólnego działania. Nacisk zostaje położony na ofertę dla najmłodszych i młodzieży aby kształtować nawyk uczestniczenia w kulturze.

Sporą część działań stanowią działania dedykowane do Internetu. Uczniowie doświadczeniem, wykorzystujemy kompetencje pozyskane podczas pandemii i stale publikujemy aktywności interdyscyplinarne i dedykowane do Internetu.

Szczegółowy opis zrealizowanych inicjatyw, imprez, wydarzeń czy konkursów został przedstawiony w sprawozdaniu merytorycznym z działalności Centrum Kulturalno-Bibliotecznego Gminy Bolków, którego treścią można zapoznać się w Zarządzeniu Nr 46/2024 Burmistrza Bolkowa z dnia 27 marca 2024 r.

Projekt Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej prowadzony jest od 2021 roku i cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Biorą w nim uczniowie szkół podstawowych z Bolkowa i Sadów Górnych, Kaczorowa, Pogwizdowa oraz Przedszkolaki i podopieczni Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Bolkowie. Od stycznia dzieci miały możliwość oglądać ciekawe filmy dostosowane do ich wieku. Ogółem nasze Kino odwiedziło ponad **1671 os. + - 102 os.** mogąc obejrzeć 15 tytułów filmowych w danym cyklu. Wyświetlono łącznie 33 tytuły.

Projekt dla
 przedszkolnym
 w ramach
 kampanii „Mała
 człowiek” we
 bibliotekami
 Akcja ma zachęcić
 odwiedzania bibliotek

dzieci w wieku
 realizowany jest
 ogólnopolskiej
 książka - wielki
 współpracy z
 publicznymi.
 rodziców do
 i codziennego

czytania z dzieckiem. Każde dziecko w wieku przedszkolnym, które przyjdzie do biblioteki biorącej udział w projekcie, otrzyma w prezencie wyjątkową Wyprawkę Czytelniczą na dobry czytelniczy start. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 jest uchwalonym przez Radę Ministrów programem wieloletnim na lata 2021-2025. W ramach Programu zdefiniowany został Priorytet 1. Poprawa ofert bibliotek publicznych Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych, którego celem jest wzmocnienie potencjału bibliotek w środowiskach lokalnych poprzez wzrost atrakcyjności i dostępności ich zbiorów

 Narodowy
 Program
 Rozwoju
 Czytelnictwa
 2.0

społeczna
czyta
wyniku

Kampania
„Cała Polska
czyta dzieciom” W
działań
promocyjnych,
informacyjnych i
reklamowych

Fundacji coraz więcej rodziców zaczyna traktować wychowanie dzieci jako swoje najważniejsze życiowe zadanie, a kampania „Cała Polska czyta dzieciom” w wielu miejscowościach stała się osią działań kulturalnych, aktywizujących i łączących pokolenia oraz osoby różnych zawodów.

Od 2001 r. Fundacja prowadzi nieprzerwanie kampanię społeczną „Cała Polska czyta dzieciom”. Dzięki tysiącom Liderów – wolontariuszy, propagujących na co dzień regularne czytanie w domu i w szkole – oraz partnerom, którzy wspierają nas finansowo i promocyjnie, podnosimy świadomość społeczną dotyczącą roli czytania w rozwoju dziecka.

Program WYCHOWANIE PRZEZ CZYTANIE skierowany jest do uczniów klas V–VIII szkół podstawowych. Jego celem jest wspieranie rozwoju moralnego młodzieży oraz promocja czytelnictwa i wartościowej literatury.

Funkcjonujące na terenie gminy place zabaw dla najmłodszych zapewniają w pewnym zakresie rekreację. Na terenie gminy Bolków znajduje się łącznie 18 placów zabaw, w tym 3 zlokalizowane w Bolkowie (przy ul. Wysokogórskiej KRYSIA, przy ul. Kamiennogórskiej DANUSIA i przy ul. Wiśniowej) oraz 15 w następujących miejscowościach: Wierzchosławice, Półwie, Stare Rochowice, Wierzchosławiczki, Nowe Rochowice, Płonina, Kaczorów, Mysłów, Lipa, Jastrowiec, Grudno, Gorzanowice, Świny, Wolbromek i Sady Górne.

W 2023r. udało się doposażyć zasoby Gminy w rekreację poprzez wybudowanie „Bazy Mysłów” oraz urządzenie skweru przy ul. Kościuszki w Bolkowie.

Współpraca Gminy Bolków z organizacjami pozarządowymi w znaczący sposób wpływa na upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez przekazanie dotacji na realizację zadań z tego zakresu.

III.2. Pozyskane środki Centrum Kulturalno-Bibliotecznego Gminy Bolków

Zespół Centrum Kulturalno-Biblioteczne Gminy Bolków w 2023 r. złożył 6 wniosków o dofinansowanie różnych sfer swojej działalności, z czego na chwilę obecną 3 otrzymała dofinansowanie.

Źródło finansowania	Tytuł projektu	Krótki opis czego dotyczył projekt
Narodowe Centrum Kultury „Dom Kultury + Partnerstwa lokalne” Projekt złożony w 2022 roku i realizowany w 2023. Pilotażowy program NCK realizowany zaledwie w 10 instytucjach w całej Polsce.	„Niech moc będzie z nami, czyli o budowaniu wielkich relacji w małym mieście.	Projekt polegał na przeprowadzeniu przez Centrum Kulturalno- Biblioteczne Gminy Bolków szeregu działań mających na celu budowanie partnerstw z lokalnymi liderami. Wypracowane partnerstwo w przyszłości prowadzić będzie do kreowania wspólnych działań kulturalnych, edukacyjnych i społecznych w oparciu o lokalne zasoby. Szkolenia przeprowadzone w ramach tego projektu wskazały drogę do opracowania oferty wspólnych działań kulturalnych i artystycznych oraz pozwoliły wypracować schematy współpracy dbając o interesy każdej ze stron. Projekt „niech moc będzie z nami, czyli o budowaniu wielkich relacji w małym mieście” wzmocnił wizerunek instytucji kultury, jako miejsca do budowania wspólnych działań a nie potencjalnego konkurenta. Bezpośrednio przełoży się to na silniejszą, nierozproszoną ofertę, przez co mieszkańcy nie będą musieli dokonywać ciągłych wyborów. Do osiągnięcia postawionego sobie celu wykorzystano aktywne metody takie jak: warsztaty, spotkania, szkolenia czy wywiady.
Narodowy Instytut Muzyki	Wielka opera w małym mieście	Rok 2023 to obchody 160 rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego. W celu upamiętnienia tego wydarzenia

<p>Projekt złożony w 2022 roku i zrealizowany w 2023 roku</p>	<p>"Straszny dwór" na Zamku Bolków w 160 rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego.</p>	<p>Centrum Kulturalno- Biblioteczne we współpracy z partnerami muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze, Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu podjęło działanie o charakterze kulturowym i edukacyjnym w celu popularyzacji wiedzy na temat organizacji, przebiegu oraz skutków Powstania Styczniowego w kontekście budowania nowoczesnej tożsamości narodowej, politycznej i kulturowej. W ramach zadania zaplanowano prezentację opery: "Straszny dwór" Stanisława Moniuszki na dziedzińcu zamku w Bolkowie. Zarówno dzieło jak i poprzedzająca gawęda historyczna, stała się okazją do promowania i podtrzymywania postaw patriotycznych w narodzie polskim.</p>
<p>Narodowe Centrum Kultury „Edukacja Kulturalna”</p> <p>Projekt złożony w 2022 roku i zrealizowany w 2023.</p>	<p>Kultura językiem inkluzji.</p>	<p>Projekt „Kultura językiem inkluzji” polegał na działaniach animacyjnych i włączających, skierowanych do wszystkich grup wiekowych i osób z niepełnosprawnością. W ramach projektu zrealizowano dziesięć warsztatów ceramicznych, spotkania ze specjalistami w zakresie historii sztuki, dostępności architektonicznej i włączania osób z niepełnosprawnościami. Elementem składowym projektu był eksperyment artystyczny integrujący mieszkańców, tworząc przestrzeń do wspólnego kreowania. W „Kulturze językiem inkluzji” każdy uczestnik zachował swoją indywidualną tożsamość, a dzięki wspólnemu językowi jakim jest kultura, rozwijał kompetencje społeczne i osobiste.</p>

IV. OŚWIATA I WYCHOWANIE

IV.1. Informacje ogólne

Gmina Bolków jest organem prowadzącym dla czterech szkół podstawowych, w których realizowany jest również proces wychowania przedszkolnego oraz jednego przedszkola samorządowego. Organem sprawującym nadzór pedagogiczny dla placówek publicznych i niepublicznych jest Kuratorium Oświaty w Legnicy.

Placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Bolków:

- Szkoła Podstawowa im. II Armii Wojska Polskiego w Bolkowie,
- Szkoła Podstawowa im. Podróżników i Odkrywców w Kaczorowie,
- Szkoła Podstawowa im. Miłośników Krainy Wygasłych Wulkanów w Lipie,
- Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych,
- Przedszkole Samorządowe w Bolkowie.

Jednostką oświatową jest również Niepubliczny Punkt Przedszkolny.

Dodatkowo funkcjonującą jednostką organizacyjną zajmującą się sprawami oświaty jest:

- Gminno-Miejski Zespół Obsługi Szkół w Bolkowie.

Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i przedszkoli na terenie gminy Bolków

Lp.	Nazwa szkoły/przedszkola	2021/2022	2022/2023 ¹	2023/2024
1.	Szkoła Podstawowa w Bolkowie	476	444	398
	Oddział przedszkolny	96	116	115
2.	Szkoła Podstawowa w Kaczorowie	71	68	63
	Oddział przedszkolny	18	25	25
3.	Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych	64	64	53
	Oddział przedszkolny	14	17	15
4.	Szkoła Podstawowa w Lipie	67	72	59
	Oddział przedszkolny	29	22	33
5.	Przedszkole Samorządowe w Bolkowie	94	92	97
6.	Niepubliczny punkt przedszkolny	13	9	13
Razem		942	929	871

IV.2. Finansowanie oświaty

IV.2.1 Informacje ogólne

Wydatki na oświatę w dalszym ciągu stanowią znaczącą pozycję w ogólnych wydatkach budżetu Gminy Bolków. Gmina otrzymuje subwencję oświatową na prowadzenie szkół. Subwencja oświatowa, określana corocznie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej nie pokrywa jednak wszystkich wydatków ponoszonych przez gminę na finansowanie tego właśnie zadania. W związku z powyższym niezbędne jest zabezpieczenie w budżecie gminy własnych środków na realizację tej dziedziny właśnie zadania własnego.

Wydatki bieżące zostały zaplanowane w kwocie 16 593 598,32 zł, zaś zrealizowane w kwocie **15 840 432,56 zł**, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 95,46%. Z ogólnej kwoty wydatkowanej na oświatę kwotę 11 592 553,16 zł stanowią wydatki poniesione na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń.

Struktura poniesionych wydatków dotyczących funkcjonowania jednostek oświatowych

Nazwa jednostki	Kwota
Szkoła Podstawowa im. II Armii Wojska Polskiego w Bolkowie	6 632 263,09 zł
Wynagrodzenia i składniki od nich naliczane	5 449 660,44 zł
Szkoła Podstawowa im. Podróżników i Odkrywców w Kaczorowie	2 062 505,43 zł
Wynagrodzenia i składniki od nich naliczane	1 707 685,20 zł
Szkoła Podstawowa im. Miłośników Krainy Wygasłych Wulkanów w Lipie	1 575 710,39 zł
Wynagrodzenia i składniki od nich naliczane	1.312.097,47 zł
Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych	1 440 808,71 zł
Wynagrodzenia i składniki od nich naliczane	1 230 114,50 zł
Przedszkole Samorządowe	1 173 816,63 zł
Wynagrodzenia i składniki od nich naliczane	971 369,70 zł
Oddziały Przedszkolne przy szkołach podstawowych	1 437.913,15zł
Wynagrodzenia i składniki od nich naliczane	1 249 132,31 zł

IV.2.2 Dowóz uczniów

Gminno-Miejski Zespół Obsługi Szkół w Bolkowie odpowiadał za organizowanie usług transportowych związanych z dowozem uczniów do szkół a jednocześnie za prowadzenie nadzoru nad sprawnym dowozem uczniów do placówek oraz zapewnieniu opieki podczas dowozu. Od września 2023 r. Gmina Bolków została organizatorem transportu publicznego.

Na działalność dowozu uczniów do szkół zaplanowano środki w wysokości **515 849,00zł**, a wydatkowano w 2023r. **494 779,47zł**, co stanowi 95,92% środków przewidzianych na to zadanie. W ramach wydatkowanych środków znajdują się koszty poniesione m.in. na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane opiekunów	122 720,37zł,
- Zakup biletów miesięcznych	303 280,00 zł,
- dowóz uczniów do SOSzW w Jaworze	43 632,00 zł,
- dowóz uczniów do SOSzW (ZSiP w Bolkowie)	8 331,84 zł,
- koszt zwrotu dowozu dziecka prywatnym samochodem	16 433,26 zł.

IV.2.3. Funkcjonowanie stołówki przedszkolnej

Na działalność stołówki przy przedszkolu zaplanowano środki finansowe w wysokości **295.100,00zł**, a w 2023r. wydatkowano kwotę **286.802,51zł**, co stanowi 97,19% środków przewidzianych na to zadanie.

IV.2.4. Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli

Na działalność doksztalcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli zaplanowano środki w wysokości **54.364,00zł**, a wydatkowano w 2023r. kwotę **48.137,93zł**, co stanowi 88,55% środków przewidzianych na to zadanie.

Wyżej wymienioną kwotę wydatkowano na: materiały szkoleniowe, prowizje bankowe, zadania wspomagające pracę nauczycieli, dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli i szkolenia nauczycieli.

W poszczególnych placówkach wydatkowano:

• Szkoła Podstawowa w Bolkowie	25 204,96 zł
• Szkoła Podstawowa w Kaczorowie	5 539,30 zł
• Szkoła Podstawowa w Lipie	7 298,10 zł
• Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych	7 095,57 zł
• Przedszkole Samorządowe w Bolkowie	3 000,00 zł

IV.2.5. Organizacja specjalnych potrzeb edukacyjnych

Na realizację w/w zadań w 2023r. zaplanowano środki w kwocie **653 785,00zł**, a wykonanie w 2023r. wynosi **293 328,58zł**, co stanowi 44,87%. Na realizację tych wydatków składają się płace z pochodnymi nauczycieli prowadzących zajęcia specjalistyczne dla uczniów z orzeczeniem oraz wydatki rzeczowe związane z wyposażeniem szkół przeznaczone dla uczniów niepełnosprawnych. Realizacja tych wydatków przedstawia się następująco:

• Szkoła Podstawowa w Bolkowie	197 862,84 zł
• Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych	61 177,22 zł
• Szkoła Podstawowa w Lipie	34 288,52 zł

IV.2.6. Funkcjonowanie świetlic szkolnych

W ramach świetlic szkolnych prowadzi się działalność polegającą na zajęciach dydaktyczno-wychowawczych takich jak: plastyka, przygotowanie techniczne, gry i zabawy, pomoc w odrabianiu lekcji. Na działalność związaną z funkcjonowaniem świetlicy przy

placówkach szkolnych w Bolkowie, Kaczorowie, Lipie i Sadach Górnych zaplanowano środki w wysokości **837 317,32 zł**, a wydatkowano w 2023r. kwotę **803 059,30 zł**, których wykonanie wyniosło 95,91%.

Wydatki poniesione przez poszczególne szkoły:

Nazwa szkoły	Kwota
Szkoła Podstawowa im. II Armii Wojska Polskiego w Bolkowie	558 426,54zł,
Szkoła Podstawowa im. Podróżników i Odkrywców w Kaczorowie	153 825,46zł
Szkoła Podstawowa im. Miłośników Krainy Wygasłych Wulkanów w Lipie	72 202,94zł
Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych	18 604,36zł

IV.2.7. Niepubliczny Punkt Przedszkolny

Punkt Przedszkolny został wpisany do ewidencji podmiotów prowadzących niepubliczne formy wychowania przedszkolnego w Gminie Bolków, zaświadczeniem wydanym przez Burmistrza Bolkowa z dnia 5 września 2011 r.

Zajęcia wychowania przedszkolnego prowadzone są w jednej grupie, liczącej do 14 dzieci. Punkt przedszkolny funkcjonuje przez 12 miesięcy w roku w dni robocze od poniedziałku do piątku.

Dotacja podmiotowa z budżetu dla Niepublicznego Punktu Przedszkolnego w 2023 roku została przekazana w wysokości **80 007,20 zł**.

IV.2.8. Wydatki związane z tytułu uczęszczania dziecka zamieszkałego na terenie Gminy Bolków, a uczęszczającego do przedszkola na terenie innej gminy

Na zakup usług przez samorząd terytorialny od innych jednostek samorządu terytorialnego (wydatki związane z tytułu uczęszczania dziecka zamieszkałego na terenie Gminy Bolków, a uczęszczającego do przedszkola na terenie innej gminy) Gmina Bolków poniosła koszty w wysokości **81 551,18 zł**.

Z terenu gminy Bolków dzieci uczęszczały do przedszkoli na terenie gmin: Wałbrzych, Dobromierz, Strzegom, Marciszów, Wojcieszów, Jawor, Jelenia Góra.

Do Przedszkola Samorządowego w Bolkowie, do Oddziału Przedszkolnego w Szkole Podstawowej im. Podróżników i Odkrywców w Kaczorowie, do Przedszkola przy Szkole Podstawowej im. Miłośników Krainy Wygasłych Wulkanów w Lipie, oraz do Niepublicznego Punktu Przedszkolnego w Bolkowie uczęszczały dzieci z terenu gmin: Wojcieszów, Dobromierz, Marciszów, Paszowice oraz Janowice Wielkie.

Podział wydatkowanych kwot na ten cel:

Nazwa gmina	Liczba dzieci	Kwoty
Miasto Wałbrzych	1/2	18 678,23 zł
Gmina Dobromierz	2	6 910,58 zł
Gmina Jawor	1	6 266,24 zł
Gmina Paszowice	1	2 958,72 zł
Gmina Marciszów	1	5 102,46 zł
Gmina Wojcieszów	2/4	22 420,88 zł
Miasto Jelenia Góra	1/2	13 601,99 zł
Gmina Stare Bogaczowice	2	3 645,00 zł
Gmina Strzegom	1	1 967,08 zł
RAZEM		81 551,18 zł

Kwoty otrzymane do budżetu z poszczególnych gmin:

Nazwa gminy	Liczba dzieci	Kwoty
Janowice Wielkie	1	5 250,36 zł
Wojcieszów	1	2 273,36 zł
Marciszów	1/2	20 716,36 zł
Dobromierz	1	10 357,92 zł
Paszowice	1/2	15 536,91 zł
RAZEM		54 134,91 zł

IV.2.9. Stypendia Burmistrza Bolkowa

Stypendia Burmistrza Bolkowa są przyznawane uczniom uczęszczającym do szkół prowadzonych przez Gminę Bolków. Stypendia w 2023 r. przyznane zostały za wybitne osiągnięcia sportowe dla czworga uczniów ze Szkoły Podstawowej w Kaczorowie oraz dla dwóch uczniów ze Szkoły Podstawowej w Bolkowie.

IV.2.10. Projekty realizowane w poszczególnych placówkach

IV.2.11.1. „Aktywna tablica -edycja 2023”

Gmina Bolków otrzymała dotację w kwocie 35 000 zł w ramach Rządowego programu Aktywna Tablica. Dotacja została pozyskana dla Szkoły Podstawowej w Bolkowie na zakup pomocy dydaktycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Całkowita wartość zadania wyniosła 43 750,00 zł.

IV.2.11.2. Realizacja projektu „Poznaj Polskę”

Gmina Bolków otrzymała dotację celową w łącznej wysokości: 12 496 zł na realizację zadań w ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „**Poznaj Polskę**”. Całkowity koszt wycieczek wyniósł łącznie 16 665 zł. W wyjazdach brali udział uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Kaczorowie i Sadach Górnych.

IV.2.11.3. Program Laptopy dla ucznia i Laptop dla nauczyciela

Uczniom klas 4 szkół podstawowych, w ramach programu, zostało przekazane 66 laptopów, natomiast nauczyciele otrzymali 77 bonów na zakup laptopa.

IV.2.11.4. Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy w szkołach

Na realizację w/w zadań w 2023r. zaplanowano środki w kwocie **653.785,00zł**, a wykonanie w 2023r. wynosi **293.328,58zł**, co stanowi 44,87%. Na realizację tych wydatków składają się płace z pochodnymi nauczycieli prowadzących zajęcia specjalistyczne dla uczniów z orzeczeniem oraz wydatki rzeczowe związane z wyposażeniem szkół przeznaczone dla uczniów niepełnosprawnych

Nazwa szkoły	Kwota dofinansowania
Szkoła Podstawowa im. II Armii Wojska Polskiego w Bolkowie	197 862,84 zł
Szkoła Podstawowa im. Miłośników Krainy Wygasłych Wulkanów w Lipie	34 288,52 zł
Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych	61 177,22 zł
RAZEM	293 328,58zł

V. POMOC SPOŁECZNA

V.1. Podstawowe zadania

Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie jest jednostką organizacyjną gminy działający na podstawie uchwały rady gminy, która nadaje mu statut i przekazuje w zarząd określone mienie. Podmiot ten nie ma osobowości prawnej, działa jako gminna jednostka organizacyjna, tworzona na podstawie art 9 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i posiada status jednostki budżetowej.

W 2023 roku pomocą Gminno-Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowie w formie świadczeń objętych zostało 262 rodzin, w ramach poszczególnych form pomocy można przyznaną pomoc podzielić na:

Forma pomocy	Ilość osób/rodzin	Wydatkowana kwota
Zasiłki stałe	63	379 252,86 zł
Zasiłki okresowe	145	446 959,00 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotna (opłacana za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej – zasiłek stały)	54	29 855,34 zł
Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt	28	1 060 958,78 zł
Kierowanie do ośrodków wsparcia (schroniska dla bezdomnych) i ponoszenie odpłatności	2	9 121,00 zł

Zasiłki celowe i specjalne celowe	95	15 755,50 zł
Usługi opiekuńcze	28 w tym 24 osób samotnych	Kwota odpłatności za godzinę usług opiekuńczych w roku 2023 wynosi 16,84 zł
Praca socjalna	178	
Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki	2	962,64 zł

W porównaniu do 2022 r. można zauważyć spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie w ramach swoich zadań realizuje również zadanie będące zadaniami zleconymi gminie:

- **Pomoc państwa w zakresie dożywiania**

Na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2023r. wydatkowano **67 638,65 zł.** w tym środki z budżetu gminy – **27 250,75 zł.**, z dotacji celowej z budżetu państwa – **40 387,90 zł.** Zrealizowano łącznie **6524 świadczenia** w tym 6491 posiłków i 33 zasiłki celowe.

Pomoc w formie posiłku otrzymało **70 dzieci.** Zasiłek celowy na zakup żywności otrzymało **19 osób.**

- **Świadczenie rodzinne**

Wypłacane na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka /tzw. Becikowe/;
- świadczenie rodzicielskie;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy.

W 2023 GMOPS w Bolkowie wypłacił łącznie świadczenia rodzinne na kwotę **3 178 061,00 zł** oraz **265 123,41 zł** za składki na ubezpieczenia społeczne.

- **Fundusz alimentacyjny**

Wypłacany na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2023r wypłaconych zostało 1078 świadczeń na łączną kwotę **446 940,31 zł.**

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych za I-XII 2023r. – 248 701,72 zł
Budżet państwa – 192 895,27 zł w tym odsetki – 109 185,60 zł
Organ wierzyciela – 55 806,45 zł.

- **Świadczenia wychowawcze**

Wypłacane są na podstawie z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Począwszy od roku 2022 przyznawanie i wypłata świadczeń wychowawczych realizowana jest przez ZUS. Natomiast ośrodki pomocy społecznej realizują sprawy rozpoczęte przed rokiem 2022. Należą do nich głównie sprawy podlegające przepisom o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z zatrudnieniem rodzica lub opiekuna dziecka poza granicami PR. Organem właściwym w takich sprawach jest Marszałek Województwa Dolnośląskiego, natomiast ośrodki pomocy społecznej są realizatorami wypłat.

W 2023r. DUW we Wrocławiu wydał 7 rozstrzygnięć w sprawie świadczeń wychowawczych mieszkańców naszej gminy zatrudnionych na terenie UE.

Łączny koszt świadczeń wyniósł: **35 441,59 zł.**

- **Świadczenia realizowane z ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**

GMOPS w Bolkowie realizuje wsparcie o którym mowa w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem” w formie wypłaty jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Na podstawie w/w ustawy w 2023 r. wypłacono **1 świadczenie** w wysokości **4 000,00 zł.**

V.2. Pozyskiwanie środków zewnętrznych

W roku 2023 GMOPS przystąpił do realizacji dwóch projektów finansowanych w całości z Funduszu Solidarnościowego.

- Pierwszym projektem jest projekt **Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej** edycja 2023.

Projekt ten skierowany jest do osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, które wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Osobom tym zostali przydzieleni opiekunowie, którzy wspierali swych podopiecznych w wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym. Opiekunowie natomiast w ramach podpisanych z GMOPS umów-zleceń otrzymywali za swoją pracę z osobami z niepełnosprawnościami, realne wynagrodzenie.

Z programu skorzystało 10 osób zamieszkujących na terenie gminy Bolków legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, które czynnie korzystały ze wsparcia swoich asystentów.

Dzięki więc przystąpieniu do projektu, 20 mieszkańców gminy Bolków uzyskało realne wsparcie w ten sposób, że 10 osób niepełnosprawnych uzyskało wsparcie i 10 opiekunów otrzymało z tego tytułu wynagrodzenie.

Na realizację programu gmina Bolków pozyskała w 100% środki z Funduszu Sprawiedliwości w kwocie **238 680,00 zł.**

➤ Drugim projektem był program **Opieka Wytchnieniowa** edycja 2023.

Ten program skierowany jest do opiekunów osób legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Osoby te otrzymały wsparcie w osobie opiekuna, który swoją pracą mógł wyręczyć je w codziennych czynnościach związanych z opieką nad członkiem rodziny legitymującym się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.

Z tej formy wsparcia skorzystało 3 opiekunów osób niepełnosprawnych, a tym samym 3 kolejne osoby zostały zaangażowane na podstawie umowy-zlecenia do wspierania tychże opiekunów. Zatem w ramach programu realne wsparcie uzyskało kolejne 6 osób z terenu Gminy Bolków.

Na program Opieka Wytchnieniowa edycja 2023 Gmina Bolków pozyskała 100% dofinansowania z Funduszu Solidarnościowego w łącznej kwocie **29 376,00 zł.**

W trakcie realizacji obu projektów zaobserwowano ogromne zainteresowanie mieszkańców Gminy Bolków udziałem w projektach, dlatego też we wrześniu 2023 GMOPS złożył kolejne wnioski do Funduszu Solidarnościowego w celu pozyskania środków na kontynuację i rozszerzenie działań w ramach programów w roku 2024.

VI. PRZEDSIĘWZIĘCIA PRORODZINNE

VI.6.1. Wspieranie rodzin

Podstawowym zadaniem gminy jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tej funkcji. Przedmiotowa ustawa wprowadziła funkcje i narzędzia mające pomóc rodzinie w rozwiązaniu problemów wychowawczych, wspierać w wypełnianiu funkcji społecznych.

GMOPS w Bolkowie realizuje postanowienia określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez: realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 oraz współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Poza tym realizuje inne formy wsparcia rodzin wynikające z innych aktów prawnych. Opis prowadzonych form wsparcia przedstawiam poniżej.

- **Asystent rodziny**

W roku 2023 GMOPS w Bolkowie zatrudnił jednego asystenta rodziny. Zadaniem asystenta jest kompleksowa opieka nad rodzinami wychowującymi małe dzieci i wymagające przy tym szczególnego wsparcia z uwagi na różnorodne problemy z jakimi się zmagają. Praca asystenta polega na realizacji wszystkich celów stanowiących założenia

Gminnego Programu Wspierania Rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci, poprzez informowanie, wspieranie i umożliwianie dostępu do wszelkich form pomocy. Pracownicy socjalni ośrodka pomocy społecznej wnioskowali o przydzielenie asystenta rodziny łącznie 11 rodzinom. Po pozytywnym zaopiniowaniu wniosków przez Dyrektora GMOPS, asystent rodziny rozpoczął pracę ze wszystkimi rodzinami wskazanymi przez pracowników socjalnych. W rodzinach tych wychowywało się 35 dzieci.

Łączna kwota wydatków w rozdziale „Wspieranie Rodziny” w roku 2023 wyniosła 541 104,54 zł.

- **Pieczą zastępczą**

Zadanie wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej - w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki.

W 2023 r. kwota wydatkowana na ten cel wyniosła **409 477,48 zł**. W pieczy zastępczej przebywa 36 dzieci w tym. 14 dzieci przebywa w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 2 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej, 1 dziecko w rodzinie zastępczej zawodowej oraz 15 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

- **Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów /stypendia/**

Udzielana jest na podstawie ustawy o systemie oświaty oraz na podstawie regulaminu udzielania pomocy o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Bolków.

W 2023r. Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie wypłacił świadczenia na kwotę **39 500,00 zł** w tym

- dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy wyniosła **73100,00 zł**.

- środki z budżetu gminy wyniosły **9 991,25 zł**

Z takiej formy wsparcia w gminie Bolków skorzystało 35 **rodzin** wypłacono stypendia dla **57 uczniów**.

- **Dodatek mieszkaniowy**

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób, które mają trudności w wnoszeniu bieżących opłat mieszkaniowych. Jest przeznaczony dla osób spełniających łącznie poniższe trzy warunki, zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Prawo do dodatku mieszkaniowego wraz z ryczałtem na zakup opału przyznaje się na okres 6 miesięcy. Od 1 stycznia 2023r. do 31 grudnia 2023r. wypłacono 189 286,00 zł dla 62 gospodarstw domowych.

- **Refundacja podatku VAT dla niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023r. i do połowy roku 2024 w związku z sytuacją na rynku gazu**

Refundacja kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej poniesione wydatki, przysługuje odbiorcy w gospodarstwie domowym który: wykorzystuje jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi, wpisany lub zgłoszony do o centralnej ewidencji emisyjności budynków, i jest osobą samotnie gospodarującą, której dochód nie przekracza kwoty 2100 zł, lub osobą w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu rodzinnych nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę.

Od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. wypłacono refundację podatku VAT dla 49 osób na łączną kwotę **10 701,44 zł.**

- **Karta Dużej Rodziny**

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.

W 2023 roku złożono 111 wniosków. Wydano 233 karty.

Szczegółowy opis realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Bolków na lata 2021 – 2023 zawarty jest w sprawozdaniu z realizacji programu.

VI.6.2. Patologie społeczne – wspieranie rodzin obarczonych problemami

VI.6.2.1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bolków na lata 2021- 2023

Realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bolków na lata 2021- 2023 prowadził Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie. Głównym celem takiego programu jest ograniczenie rozmiaru i następstw zjawiska przemocy na terenie gminy Bolków.

Założone cele w roku 2023 r. były realizowane poprzez kontynuację :

- 1) działalności Zespołu Interdyscyplinarnego odpowiedzialnego za tworzenie lokalnej polityki wobec zjawiska przemocy w rodzinie, w tym integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, które w tym zakresie funkcjonują w środowisku lokalnym;
- 2) prowadzenie procedurę „Niebieskiej Karty” - według danych z Komisariatu Policji w Bolkowie i Gminno- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolkowie w roku 2023r. prowadzono:
 - 48 procedur „Niebieskiej Karty”, w tym:
 - 11 procedur kontynuowano,
 - 37 wszczęto w 2023r.

Ponadto poprzez swoją działalność udało się złożyć wnioski:

- do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze o wgląd w sytuację dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą – 2 wniosków,
- o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa z art. 207 kk w Prokuraturze Rejonowej w Kamiennej Górze – 3 zawiadomienia;

- o skierowanie do Gminno- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bolkowie w celu objęcia działaniami motywującymi rozpoczęcie leczenia odwykowego – 1 osoba.
- 3) prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 4) zwiększenie pomocy o ochrony osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

W 2023 roku Zespół Interdyscyplinarny kontynuował zintensyfikowaną pomoc dla osób doświadczających przemocy, która obejmowała diagnozę problemu, ocenę, interwencję i pomoc.

Szczegółowy opis realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bolków na lata 2021- 2023 znajduje się w sprawozdaniu z realizacji tego programu.

VI.6.2.2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bolków na rok 2022

Realizację Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bolków na rok 2023 również prowadził Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie kontynuując działania profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych wynikających z używania alkoholu oraz innych substancji odurzających.

Realizując program można wskazać m.in.:

- 1) Działalność Punktu Konsultacyjnego - w roku 2023 terapeuci przyjęli w sumie 173 osób podczas 660 wizyt. Terapeuci współpracują również z kuratorami sądowymi oraz asystentem rodziny a także pracownikami socjalnymi;
- 2) Pracę Gminno – Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bolkowie. W roku 2023 w ramach działalności Komisji odbyły się 24 posiedzenia Komisji, w czasie których:
 - przeprowadzono postępowania wobec 42 osób zgłoszonych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - przeprowadzono 36 rozmów profilaktycznych z osobami zgłoszonymi o nadużywanie alkoholu;
 - 170 razy analizowano sprawy osób zgłaszanych do Komisji i planowano dalsze postępowanie;
 - sporządzono 8 wniosków do biegłych sądowych o wydanie opinii;
 - zaopiniowano 4 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu;
 - 12 razy zwrócono się do Komisariatu Policji w Bolkowie o informację dotyczącą zachowania się osoby zgłaszanej;
 - kierowano do Punktu Konsultacyjnego w Bolkowie, Poradni Odwykowych w Jaworze i Kamiennej Górze oraz do Zakładów Lecznictwa Odwykowego w systemie stacjonarnym;

- monitorowano postępowanie osób objętych działaniami Komisji, mających na celu zachęcanie osoby do powstrzymywania się od spożycia alkoholu, Komisja współpracowała w tym zakresie z terapeutami i psychologiem;
- informowano osoby i rodziny o możliwości korzystania z różnych form pomocy terapeutycznej;
- członek Komisji brał udział w zebraniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w spotkaniach grup roboczych;

3) Przekazanie środków finansowych na kwotę 80 000,00 zł na realizację programów profilaktyczno - terapeutycznych realizowanych przez Świetlicę Socjoterapeutyczną w Bolkowie, Klub Tenisa Stołowego Wolbromek, Ludowy Zespół Sportowy w Lipie, Ludowy Klub Sportowy Nysa w Kłaczynie.

Szczegółowy opis realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bolków na rok 2023 znajduje się w sprawozdaniu z realizacji tego programu.

VII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWOŻAROWA

VII.1. Informacje ogólne

Zadania na rzecz zabezpieczenia ładu i porządku publicznego oraz zwalczania przestępczości na terenie gminy realizuje Komenda Powiatowa Policji w Jaworze. Na terenie gminy Bolków znajduje się Komisariat Policji w Bolkowie. Z kolei zadanie własne gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej realizowane jest za pomocą JOT (jednostek operacyjnotechnicznych) wyłonionych ze składu ochotniczych straży pożarnych.

VII.2. Działalność Policji

W okresie 2023 roku wszczęto ogółem 162 postępowań przygotowawczych, a w 2022 roku 174, co dało dynamikę na poziomie 80,59 %.

Dzięki podjętym działaniom w 2023 roku spośród przestępstw najbardziej dokuczliwych dla mieszkańców najskuteczniej ograniczono liczbę przestępstw w kategorii:

- kradzież mienia - dynamika 88,88 % - 8 szt. (2022r. – 9 szt.),
- kradzież samochodu - dynamika 100,00 % - 1 szt. (2022r. – 1 szt.)
- kradzież z włamaniem - dynamika 66,66 % - 6 szt. (2022r. - 9 szt.),
- rozbój - dynamika 100,00 % -1 szt. (2022r. – 1 szt.)
- uszkodzenie mienia - dynamika 57,14 % - 4 szt. (2022r. – 7 szt.),
- bójki i pobicia - dynamika 66,66 % - 2 szt. (2022r. – 3 szt.),
- przestępstwa narkotykowe - dynamika 93,75% - 15 szt. (2022r. – 16 szt.).

W ramach swojej działalności policjanci Komisariatu Policji w Bolkowie w 2023r.:

- przeprowadzili łącznie 1316 interwencji (2022 r.-2169),

- w tym w miejscach publicznych 2059 (2021 r.-2810), domowe 110 (2021 r.-150);
- wylegitymowali 5881osób (2021 r. - 6345);
- zatrzymali 82 dowodów rejestracyjnych (2022 r. - 89); zatrzymali 14 praw jazdy (2022 r. - 18);
- przeprowadzili 1576 kontroli pojazdów (2022 r. - 1922);
- zatrzymali na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu 92 sprawców przestępstw (2022 r. - 129);
- wykonali 165 doprowadzeń (2021 r. - 152).

Prowadzone działania prewencji kryminalnej, współpraca z samorządami oraz innymi instytucjami pozwoliły włączyć się Komisariatowi Policji w Bolkowie w dalszym ciągu” kontynuowali akcje takie jak:

- programy prewencyjne - „ Bezpieczna droga do szkoły 2023 r.” , „ Bezpieczne wakacje 2023 r. ”, „Zima 2023/2024” , „Bezpieczne Ferie 2023”. Dzielnicowi przeprowadzili pogadanki z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym z dziećmi przedszkoli oraz szkół podstawowych na terenie gminy Bolków;
- prowadzono działania mające na celu upowszechnienie wśród mieszkańców Gminy Bolków wiedzy na temat właściwego zabezpieczenia mienia przed kradzieżami i podniesienia poziomu świadomości w tym zakresie oraz ograniczenie liczby zdarzeń w przedmiotowej kategorii. Tematyka ta była omawiana podczas licznych spotkań z reprezentantami różnych grup społecznych, a także z dziećmi w przedszkolach oraz z młodzieżą w szkołach podstawowych. Dzielnicowi realizując zadania wynikające z programu, omawiali sposoby właściwego zabezpieczenia mienia oraz dystrybuowali ulotki prewencyjne opracowane w jego ramach;
- zapobieganie przestępczości nieletnich przede wszystkim tej związanej z uzależnieniami (podniesienie świadomości wśród dzieci i młodzieży szkolnej o zagrożeniach wynikających z uzależnienia od substancji psychoaktywnych, palenia papierosów czy spożywania alkoholu), cyber - przemocą oraz kradzieżą. Jest to program edukacyjno - informacyjny opracowany przez Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu, skierowany do wszystkich nieletnich.;
- program „Wzorowy Senior” realizowany w latach 2021-2023 mający na celu poprawę bezpieczeństwa seniorów poprzez ograniczenie przestępstw powszechnych skierowanych głównie wobec osób starszych i samotnie mieszkających. Seniorzy to grupa społeczna, która "maga szczególnej opieki prewencyjnej ze strony Policji. Oszustwa popełniane tzw. metodą „na wnuczka” czy „policjanta” zmieniają formę na „prokuratora” czy „funkcjonariusza CBŚP”, metoda jednak zostaje ta sama. Bazuje na emocjonalnym podłożu i bezradności osób starszych, które przekazują gotówkę obcej osobie w dobrej wierze.

VII.3. Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych

VII.3.1. Informacje ogólne

W 2023 r. na terenie gminy Bolków znajdowało się 9 jednostek ochrony przeciwpożarowej (8 jednostek ochotniczych straży pożarnych oraz 1 ochotnicza jednostka ratowniczo-gaśnicza). Bez zmian w KSRG są wpisane trzy jednostki:

- OSP Sadach Dolnych,
- OSP w Starych Rochowicach
- OSP w Kaczorowie

VII.3.2. Wsparcie finansowe (dotacje)

W 2023 r. w ramach dotacji z budżetu państwa na zapewnienie gotowości bojowej jednostek ochrony przeciwpożarowej działających w ramach KSRG jednostki OSP otrzymały:

- OSP Sady Dolne otrzymała łącznie 6 094,00 zł. Kwotę przeznaczono na zakup doposażenie zestawu R1, linkę ratowniczą, szelki oraz fantom.
- OSP Stare Rochowice otrzymała łącznie 6 094,00 zł. Kwotę przeznaczono na zakup 3 par butów specjalnych, rękawice specjalne, 3 pary rękawice do rat. technicznego, 2 kominiarki, kamizelkę oraz 3 latarki.
- OSP Kaczorów otrzymała łącznie 6 094,00 zł. Kwotę przeznaczono na zakup 3 butli do aparatów ODO.

W roku 2023 **dofinansowanie MSWiA** na „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych” otrzymały jednostki OSP spoza KSRG:

- OJRG Bolków – 33 000,00 zł – Kwotę przeznaczono na zakup ciężkiego samochód ratowniczo-gaśniczego oraz certyfikat CNBOP.
- OSP Lipa – 4 000,00 zł – Kwotę przeznaczono na zakup kamery termowizyjnej.
- OSP Mysłów – 8 522,00 zł – Kwotę przeznaczono na remont strażnicy.

Łącznie z dotacji MSWiA:

- w 2023 r. **45 522,00 zł**
- w 2022 r. **291 384,00 zł**
- w 2021 r. **10 400,00 zł**
- w 2020 r. **29 454,00 zł**
- w 2019 r. **5 972,00 zł**
- w 2018 r. **122 513,00 zł**

VII.3.2.1. Budżet Gminy

Z środków budżetu gminy na Ochotnicze Straże Pożarne funkcjonujące na terenie gminy Bolków wydatkowano środki związane z utrzymaniem OSP w stałej gotowości w kwocie **158 844,05 zł**, a także środki wydatkowane na poszczególne jednostki w łącznej kwocie **227 421,52 zł**.

Nazwa jednostki	Wydatkowana kwota
OJRG Bolków	28 368,82 zł
OSP KSRG Kaczorów	30 486,19 zł
OSP KSRG Stare Rochowice	30 426,41 zł
OSP KSRG Sady Dolne	31 833,01 zł
OSP Lipa	10 829,94 zł
OSP Mysłów	35 906,84 zł
OSP Wierzchosławice	1 337,19 zł
OSP Wolbromek	660,34 zł
OSP Sady Górne	379,30 zł
Razem	170 228,04 zł

VII.4. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w Gminie Bolków

VII.4.1. Bezpieczeństwo pożarowe i powodziowe

W ramach poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego i przeciwpowodziowego w 2023r.:

- systematyczne doposażanie jednostek OSP z terenu Gminy Bolków – sukcesywna wymiana zużytego sprzętu, dofinansowywanie z budżetu Gminy Bolków zakupów nowego sprzętu i umundurowania. Zakupy przy wykorzystaniu środków zewnętrznych oraz własnych jednostek: m.in. ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy, akumulatorowe narzędzie hydrauliczne dla OJRG Bolków, stacja selektywnego powiadamiania dla OSP Wierzchosławice
- dofinansowywanie remontów remiz strażackich oraz infrastruktury towarzyszącej – termomodernizacja remizy OSP Mysłów,
- propagowanie pozytywnych zachowań dzieci i młodzieży poprzez różnego rodzaju konkursy, zajęcia terenowe, prelekcje, pokazy ratownictwa technicznego i medycznego – współpraca z Zarządem Gminnym ZOSP i OJRG Bolków, pomoc w organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć,
- współpraca ze strażą pożarną polegająca na pomocy w organizowaniu pokazów służb przeciwpożarowych, „Dnia Strażaka”, OTWP na szczeblu gminnym, konkursach plastycznych, itp. – współpraca z Zarządem Gminnym ZOSP i OJRG Bolków, pomoc w organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć,
- kontrola i systematyczne uzupełnianie w sprzęt magazynu przeciwpowodziowego, udział w treningach szkoleniach organizowanych przez WCZK i PCZK – zgodnie harmonogramem.

VI.4.2. Bezpieczeństwo mieszkańców i zapobieganie przestępczości

W ramach bezpieczeństwa mieszkańców i zapobieganiu przestępczości w 2023r.:

- kontynuacja współpracy z SISMS w zakresie wysyłania wiadomości tekstowych poprzez SMS, zintegrowanych z aplikacją mobilną, dotyczących m.in.: ostrzegania mieszkańców o zbliżających się wichurach, zamieciach, powodziach oraz

informowania mieszkańców o sytuacjach awaryjnych i utrudnieniach w ruchu – umowa przedłużona do końca 2024 roku,

- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dla ludności w zakresie sposobu zachowywania się w przypadkach miejscowych zagrożeń, klęsk żywiołowych – wykorzystywanie strony internetowej www.bolkow.pl oraz mediów społecznościowych,
- współpraca z mediami lokalnymi o charakterze informacyjno-edukacyjnym,
- kontynuacja współpracy ze służbami i powiatem w zakresie zgrywania działań ratowniczych oraz wymiany informacji, alarmowania i powiadamiania, sprawdzanie łączności z PCZK na naszym terenie (zgodnie z zarządzeniem nr 2/2011 Starosty Jaworskiego z dnia 24 stycznia – zgodnie z harmonogramem,
- współpraca z policją polegająca na koordynacji działań prewencyjnych, ochronie miejscowych imprez, prezentacji dzielnicowych i ich zakresu działania, itp. – współpraca z KPP w Jaworze i Komisariatem Policji w Bolkowie,
- instalacja monitoringu w miejscach inwestycji związanych z ochroną zabytków: Rynek w Bolkowie, Galeria Historyczno-Artystyczna, park miejski przy ul. Jagiellońskiej - instalacja monitoringu pod arkadami w obrębie Rynku, ul. Jaworskiej oraz ul. Rycerskiej.

VIII. OCHRONA ZDROWIA

VIII.1. Podstawowe informacje

W okresie od stycznia do końca grudnia 2023 r. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bolkowie świadczył usługi medyczne zgodnie z zawartymi kontraktami z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie:

1) podstawowej opieki zdrowotnej obejmującej:

- świadczenia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- świadczenia położnej podstawowej opieki zdrowotnej,
- świadczenia pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej,
- świadczenia pielęgniarki szkolnej w miejscu nauczania i wychowania,
- profilaktykę chorób układu krążenia,
- profilaktykę gruźlicy,
- profilaktykę fluoryzacji uczniów szkoły podstawowej;

2) ambulatoryjnej opieki specjalistycznej obejmującej :

- poradnię ginekologiczno-położniczą,
- profilaktykę raka szyjki macicy-zakres podstawowy,
- poradnię reumatologiczną,
- poradnię chirurgiczną,
- poradnię neurologiczną,
- poradnię diabetologiczną,
- poradnię pulmonologiczną;

3) rehabilitacji leczniczej obejmującej:

- świadczenia w zakresie kinezyterapii,

- świadczenia w zakresie masażu leczniczego,
- świadczenia w zakresie elektroterapii,
- świadczenia w zakresie hydroterapii,
- świadczenia w zakresie krioterapii.

Umowy w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej zostały aneksowane do 31.12.2024 r. Umowy w zakresie rehabilitacji leczniczej zawarte są do 31.12.2024r.

Dodatkowo Centrum Medyczne w Bolkowie świadczył usługi medyczne w ramach podpisanych umów i porozumień (z następującymi podmiotami: LUX MED, Stowarzyszeniami Integracja i Niezapominajka oraz gabinetami lekarskimi) oraz usługi medyczne dla pacjentów posiadających skierowania z innych placówek medycznych i gabinetów prywatnych.

Od kwietnia 2023 r. Centrum Medyczne w Bolkowie jest miejscem udzielania świadczeń w zakresie poradni psychologiczno – psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin. Ze świadczeń korzystają uczniowie szkół z tereny Gminy Bolków, podopieczni Domu Dziecka oraz osoby bezpośrednio zgłaszające się do Poradni zadeklarowane w naszej Przychodni.

Opieka medyczna nad uczniami w szkole sprawowana jest w gabinetach szkolnych zgodnie z harmonogramem.

SPZOZ w swoich strukturach posiada:

- 1) **Wiejski Ośrodek Zdrowia w Kaczorowie** czynny dwa/trzy razy w tygodniu zgodnie z harmonogramem przedstawionym przez lekarza na początku każdego miesiąca,
- 2) **Punkt Lekarski w Lipie** nieczynny w związku z wszczętym postępowaniem administracyjnym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jaworze, do czasu wykonania nieprawidłowości w kontrolowanym obiekcie.

SPZOZ w Bolkowie samodzielnie wykonuje następujące badania diagnostyczne:

- badania laboratoryjne – punkt pobrań
- badania RTG
- badania USG
- badania EKG
- badania KTG oraz badania cytologiczne (poradnia ginekologiczno- położnicza)
- badania spirometryczne (poradnia pulmonologiczna)

W Bolkowie znajdują się również inne gabinety lekarskie, które posiadają umowę z NFZ:

- Gabinet Stomatologiczny,
- Poradnia Okulistyczna „OPTIMED”,
- Poradnia Okulistyczna dla dzieci „OPTIMED”,

Na terenie SPZOZ świadczone są również usługi (w ramach umowy z NFZ) w zakresie:

- zaopatrzenia w przedmioty i sprzęt ortopedyczny,
- badania słuchu oraz zaopatrzenia w aparaty słuchowe

VIII.2. Zabiegi rehabilitacyjne

Wzorem lat ubiegłych dofinansowaliśmy zabiegi rehabilitacyjne osób niepełnosprawnych. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania 10.000 zł wpisane zostało do realizacji z środków w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii. Dotację otrzymały:

- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych „Niezapominajka” – **dotacja 5 000 zł**,
- Stowarzyszenie Wspierające Osoby Niepełnosprawne „Integracja” – **dotacja 5 000 zł**.

IX. ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA

IX.1. Gospodarka odpadami

W 2023 r. w gminie Bolków usługę odbioru i transportu oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych, świadczyła firma wyłoniona w drodze przetargu Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne i Handlowe „COM-D” Sp. z o.o. ul. Poniatowskiego 25, 59-400 Jawor.

Gmina Bolków w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. poniosła niżej wskazane koszty:

1. Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych – 2 963 809,92 zł
2. Sprawozdanie związane z odpadami – 492,00 zł
3. Rekompensata za 2020 r. (III rata) na rzecz PGK „Sanikom” Sp. o.o. – 63 732,46 zł
4. Koszty administracyjne w tym pracownicze – 152 863,88 zł
5. Obsługa PSZOK – 4 651,05 zł
6. Wynajem i serwis kabiny TOI/TOI ustawionej w PSZOK – 398,52 zł
7. Opłata za aplikację dotyczącą gospodarki odpadami komunalnymi Ecoharmonogram – 2 848,00 zł
8. Edukacja ekologiczna przeprowadzona w szkole podstawowej – 1 000,00 zł
9. Zakup materiałów i wyposażenia – 19 905,51 zł
10. Zakup usług telekomunikacyjnych – 931,59 zł

Łącznie poniesione koszty i wydatki w roku 2023 – 3 210 632,93 zł.

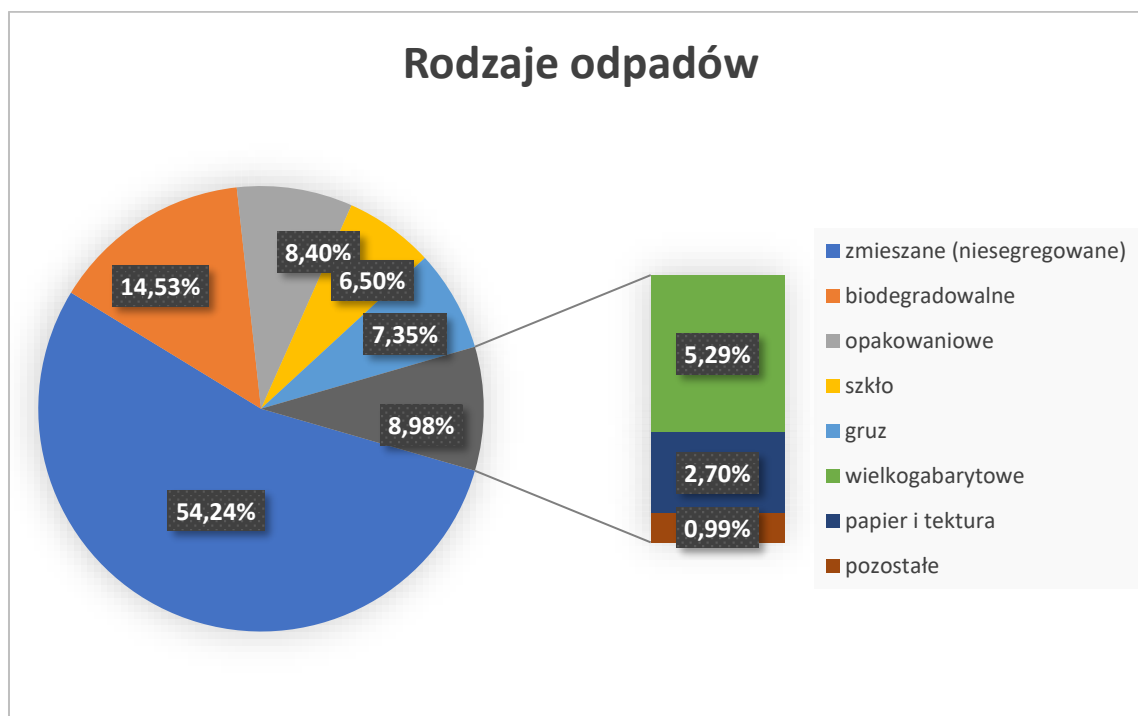
Opłaty z tytułu gospodarowania odpadami w analizowanym okresie kształtują się na następującym poziomie:

1. Wydatki z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosły 3 210 632,93 zł
2. Wpłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosły 2 753 065,06 zł (wpłaty z odsetkami i kosztami), 2 735 658,15 zł (wpłaty bez kosztów).
3. Saldo – **457 567,87 zł**. Brakującą kwotę pokryto ze środków własnych gminy.

W stosunku do osób, które nie wnoszą opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wysyłane są upomnienia. W roku 2023 wysłano 614 upomnień do właścicieli nieruchomości, którzy zalegali z opłatami, a także wystawiono 246 tytułów wykonawczych.

W roku 2023 r. z terenu gminy Bolków łącznie odebrano 3 411,1168 ton odpadów komunalnych, w tym u źródła 2 941,22 ton, natomiast w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) zebrano łącznie 469,8968 ton wysegregowanych odpadów. Ilość

odpadów odebranych i zebranych na terenie gminy Bolków w roku 2023 przedstawiają tabele poniżej. Przedstawione wartości wynikają z otrzymanych faktur, protokołów oraz sprawozdań rocznych składanych przez podmioty odbierające odpady komunalne z terenu gminy i wyrażone są w tonach. W 2023 r. została przeprowadzona mobilna zbiórka odpadów wielkogabarytowych z terenu gminy Bolków, w której zebrano 42,98 ton odpadów.

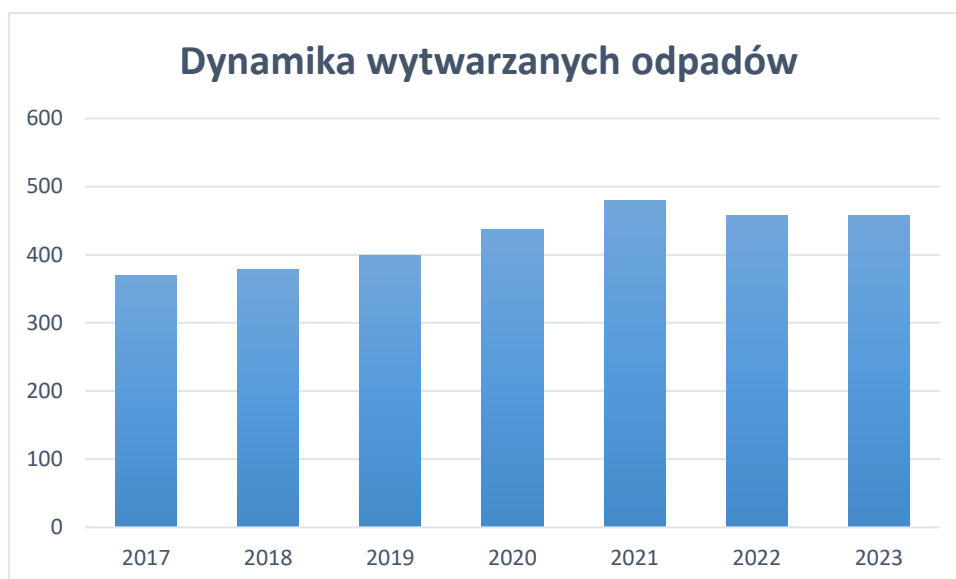

Wykres obrazujący rodzaje odpadów

W roku 2023 w stosunku do roku 2022 zebrano 54,2215 Mg mniej odpadów. Co stanowi spadek w stosunku do roku poprzedniego. Można stwierdzić, że potrzeba segregacji i świadomość ekologiczna mieszkańców gminy Bolków jest na coraz wyższym poziomie. Dzięki segregacji odpady trafiają do miejsc, w których zostaną odpowiednio zagospodarowane.

Biorąc pod uwagę ilość ton wytworzonych odpadów na terenie gminy Bolków w roku 2023 oraz liczbę mieszkańców ujętych w deklaracji można wyliczyć, że 1 mieszkaniec gminy wytwarza ok. 458 kg odpadów rocznie.

W poprzednich latach ilość odpadów przypadająca na 1 mieszkańca wynosiła: w 2022 roku – 458 kg odpadów, w 2021 roku - 478 kg odpadów, w 2020 roku – 437 kg odpadów, w 2019 roku - 399 kg odpadów, w 2018 roku - 379 kg, natomiast w 2017 roku - 369 kg. Porównując poprzednie lata możemy zauważyć, że po tendencji wzrostowej w stosunku do lat 2021-2017 od roku 2022 poziom wytworzonych odpadów zaczyna spadać.

Wykres obrazujący dynamikę wytwarzanych odpadów

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r., poz. 2412) gmina zobowiązana była osiągnąć wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 35% wagowo za rok 2023.

Osiągnięty przez gminę Bolków poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia zebranych odpadów komunalnych wyniósł 34,46%, co wskazuje, że Gminie Bolkównie udało się osiągnąć minimalnego progu ustalonego w ustawie. W analizowanym roku w stosunku do roku ubiegłego poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wzrósł o 5,14 punkty procentowe.

Gminy zobowiązane są również do ograniczenia masy odbieranych z gospodarstw domowych odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. dla odpadów pochodzących z nieruchomości w gminie Bolków w 2023 r. wyniósł 9,05 %. Natomiast poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w 2023 r. wyniósł 11,78 %.

IX.2. Usuwanie azbestu

W związku z obowiązkami wynikającymi z wieloletniego programu pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” Gmina Bolków podjęła uchwałę Nr XIII/98/15 Rady Miejskiej w Bolkowie z dnia 22 grudnia 2015 roku w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bolków”. Główne cele programu to:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,

- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie gminy,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Na terenie Gminy Bolków zinwentaryzowane zostało 866,27 Mg wyrobów zawierających azbest. Gmina Bolków w celu wyeliminowania skutków negatywnego oddziaływania azbestu na mieszkańców gminy oraz na środowisko przystąpiła po raz kolejny do realizacji zadania pn.: „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bolków” polegającego na dofinansowaniu demontażu, odbioru, transportu oraz utylizacji odpadów zawierających azbest pochodzących z nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy.

W 2023 roku w ramach zaplanowanego zadania na terenie Gminy Bolków usunięto wyroby zawierające azbest z 18 posesji. Prace miały miejsce w lipcu i sierpniu 2023 roku i były wykonane przez firmę wyłonioną w ramach zapytania ofertowego: „IMAK” Krzysztof Szymczak ul. Norwida 11/14, 96-100 Skierniewice. Zadanie obejmowało demontaż, transport i utylizację pokryć dachowych zawierających azbest z 5 obiektów oraz odbiór, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest z 13 nieruchomości. Efekt ekologiczny zadania został osiągnięty, utylizacji zostało poddanych 39,640 Mg odpadów zawierających azbest.

IX.3. Ochrona zwierząt

Odławianiem bezdomnych zwierząt w 2023 r. na terenie Gminy Bolków zajmowała się firma pod nazwą Transport Zwierząt Zbigniew Paruch, natomiast przyjęciem i zapewnieniem im opieki zajmowało się Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Świdnicy przy ul. Pogodnej 3, 58-100 Świdnica.

Opiekę na koszt gminy zapewniono:

Lp.	Nazwa usługi	Liczba zrealizowanych usług
1.	Udzielenie pierwszej pomocy zwierzęciu	1
2.	Badanie ogólnego stanu zdrowia kotów i psów	3
3.	Szczepienie psów i kotów przeciw wściekliznie	3
4.	Szczepienie kotów wolno żyjących podstawowe (4 składniki)	5
5.	Sterylizacja kotki	16
6.	Kastracja kocura	6
7.	Sterylizacja psa	1
8.	Odrobaczenie	9
9.	Eutanazja kota	1
10.	Utylizacja padłej zwierzyny na terenach gminnych	8
11.	Odłowienie, przekazanie do schroniska i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom	4

Dodatkowo w roku 2023 zakupiono karmę dla wolno żyjących kotów na terenie gminy Bolków na kwotę 1 990,00 zł, która za pośrednictwem wolontariuszy trafiła do potrzebujących zwierząt.

W roku 2023 ponadto w ramach dobrej współpracy z Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Jaworze, na czas remontu kociarni, zostało udostępnione nieodpłatnie gminne pomieszczenie dla 13 kociąt.

W badanym roku przeprowadzono dwukrotnie deratyzację miasta Bolków, polegającą na wystawieniu na terenach gminnych pojemników z trutką na gryzonię. Pojemniki zostały ustawione w 29 punktach, w których zaobserwowano wcześniej występowanie szczurów. Deratyzacja przeprowadzona była w miesiącach wiosennych i jesiennych.

Koszt całego zadania w 2023 r. wyniósł 2 460,00 zł.

IX.4. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminy Bolków na terenach nieskanalizowanych zlokalizowanych jest 673 zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe oraz 117 przydomowych oczyszczalni ścieków.

W roku 2023 na opróżnianie nieczystości ciekłych właściciele nieruchomości zawarli 176 umów, natomiast rozwiązaniu uległo 56 umów. Łączna liczba zawartych umów przed rokiem 2023, od których w roku analizowanym zostały również odebrane nieczystości ciekłe wynosi 663. Wysłanych zostało 383 wezwania do właścicieli nieruchomości do okazania posiadanych umów i faktur w zakresie gospodarowania nieczystościami ciekłymi, na które 307 osób wezwanych okazało wymagane dokumenty, 50 wezwań pozostało bez odpowiedzi, natomiast na 26 nieruchomości stanowi pustostany.

W całym analizowanym roku odebranych i wywiezionych z terenu Gminy Bolków zostało 6267,1 m³ nieczystości ciekłych.

IX.5. Realizacja programu „CZYSTE POWIETRZE”

W roku 2022 funkcjonował gminny punkt konsultacyjno-informacyjny programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W okresie funkcjonowania Punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” w Gminie Bolków, poprzez Urząd Miejski w Bolkowie zostało złożonych 12 wniosków o dotację. Ilość wniosków o płatność nie była ewidencjonowana i nie jest przesyłana za pośrednictwem Urzędu, w związku z czym nie jest znana ich dokładna ilość.

Ponadto zostało zorganizowane 1 spotkanie dla mieszkańców informujące o zasadach Programu, podczas którego wziął udział doradca energetyczny z WFOŚiGW we Wrocławiu, Delegatura w Legnicy. Spotkanie odbyło się w świetlicy wiejskiej w Kaczorowie.

IX.6. Program Priorytetowy „Ciepłe mieszkanie”

W okresie objętym raportem Gmina Bolków otrzymała dotację w wysokości 1 650 000,00 zł na realizację przedsięwzięcia w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”, w związku z tym w dniu 23.01.2023 r. została podpisana umowa z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu nr 0048/D/CM/LG/2023 (nr nadany przez Gminę Bolków 8/2023).

W związku z powyższym zostały opracowane dokumenty programowe „Ciepłe Mieszkanie” i od dnia 9.10.2023 r. ogłoszono nabór wniosków w Programie dla mieszkańców Gminy Bolków. Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów i gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.

W ramach Programu istnieje możliwość finansowania przedsięwzięć rozpoczętych nie wcześniej niż od dnia podpisania umowy o dofinansowanie przedsięwzięcia z Gminą Bolków i trwających nie dłużej niż 18 miesięcy od dnia podpisania ww. umowy z zastrzeżeniem iż, termin zakończenia realizacji przedsięwzięcia nie może przekroczyć **31.10.2025 r.**

W roku 2023 zostało złożonych 10 wniosków o dofinansowanie, które zostały rozpatrzone pozytywnie i zawarto umowy na realizację przedsięwzięć z beneficjentami końcowymi, którymi są mieszkańcy Naszej Gminy, na kwotę 190 000,00 zł.

IX.7. Plan gospodarki niskoemisyjnej

W roku podlegającym raportowaniu został opracowany i podjęty Uchwałą Nr LIV/389/23 Rady Miejskiej w Bolkowie z dnia 28 marca 2023 r. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Bolków na lata 2023-2030. Plan został przygotowany przy współpracy z firmą zewnętrzną EKO-TEAM Sebastian Kulikowski z siedzibą w Trójcy i jest dokumentem opracowanym zgodnie z wytycznymi Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jego celem jest określenie, na podstawie analizy aktualnego stanu w zakresie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych na obszarze gminy Bolków, działań zmierzających do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wraz z ekologiczną oceną ich efektywności. Działania te przyczynią się do osiągnięcia celów określonych przez Unię Europejską w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2030.

Powyższy dokument ma na celu jednocześnie wzmacnianie działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń.

Plan gospodarki niskoemisyjnej jest dokumentem zawierającym cele strategiczne i szczegółowe oraz działania dla ich osiągnięcia w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej wraz ze wskazaniem ich szacunkowych kosztów i przewidywanych źródeł finansowania. Ponadto ustala zasady monitorowania i raportowania wyników prowadzonej polityki ekologiczno-energetycznej. Opracowany plan gospodarki niskoemisyjnej oraz zaplanowane działania przyczynią się do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców na terenie gminy Bolków.

Plan jest również dokumentem, który może okazać się niezbędny do pozyskania funduszy europejskich w latach 2023-2030 z niektórych osi priorytetowych. Nowa perspektywa finansowania ma służyć realizacji Strategii: Zrównoważona Europa 2030 i dążyć do stworzenia z Europy lidera w dziedzinie energii odnawialnej i technologii niskoemisyjnych.

IX.8. Plan Adaptacji do Zmian Klimatu Aglomeracji Jeleniogórskiej

W roku 2023 zakończyły się prace nad Planem Adaptacji do Zmian Klimatu Aglomeracji Jeleniogórskiej, którego zwieńczeniem było podjęcie przez Radę Miejską W Bolkowie Uchwały Nr LVII/414/23 z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie przyjęcia „Planu Adaptacji do Zmian Klimatu Aglomeracji Jeleniogórskiej”.

„Plan Adaptacji do Zmian Klimatu Aglomeracji Jeleniogórskiej”, czyli Plan adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Jeleniogórskiej, miasta Jeleniej Góry oraz powiatów i gmin Aglomeracji Jeleniogórskiej, zwany dalej Planem Adaptacji, to dokument o charakterze strategicznym, stanowiący podstawę do podejmowania decyzji uwzględniających ryzyko związane z zagrożeniami klimatycznymi oraz wzmocnieniem odporności Miast, Gmin i Powiatów z obszaru Aglomeracji Jeleniogórskiej na skutki obserwowanych i prognozowanych zmian klimatu. Plan Adaptacji został opracowany w ramach projektu pn. „Żyj, mieszkaj, pracuj w Jeleniej Górze!” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014 - 2021.

Rada Miejska w Bolkowie Uchwałą Nr XXXV/247/21 z dnia 30 listopada 2021 r. wyraziła wolę przystąpienia do opracowania „Planu Adaptacji do Zmian Klimatu Aglomeracji Jeleniogórskiej”.

IX.9. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

W roku 2023 zostały wydane cztery decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach w tym dwie odmawiające realizacji inwestycji. Pozytywne decyzje otrzymały inwestycje pod nazwami: „Budowa stacji paliw płynnych oraz LPG wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną” oraz „Budowa elektrowni fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w obrębie Wolbromek, gmina Bolków, proj. Wolbromek I”.

IX.10. Pozwolenia wodnoprawne

W roku 2023 został opracowany operat wodnoprawny na szczególne korzystanie z wód obejmujące użytkowanie wód znajdujących się na stawie na działce ewidencyjnej nr 319/2 obręb Sady Górne przez firmę zewnętrzną EKO-TEAM Sebastian Kulikowski z siedzibą w Zgorzelcu. Na podstawie opracowanego operatu i wniosku Gmina Bolków uzyskała od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Legnicy pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód dla celów rekreacyjnych mieszkańców gminy oraz amatorskiego połowu ryb ze stawu zlokalizowanego w miejscowości Sady Górne do 9.08.2053 r.

IX.11. Nasadzenia

W roku 2023 dokonano zakupu 12 lip drobnolistnych do uzupełnienia alei lipowej na Wzgórzu Ryszarda, które zostały nasadzone i zabezpieczone przez firmę ALTA ARBOR Dominik Wójcikiewicz z siedzibą w Mniszkowie.

W analizowanym roku zostały również nasadzone drzewa i krzewy wspólnie z uczniami Szkoły Podstawowej w Bolkowie i przedstawicielami Leśnego Banku Genów Kostrzyca w ramach Dnia Ziemi. Wykaz nasadzeń przedstawia tabela poniżej. Są to rośliny, które Gmina otrzymała nieodpłatnie od Leśnego Banku Genów w Kostrzycy i zostały nasadzone na terenach gminnych przy ul. Szpitalnej, Wysokogórskiej, 1-go Maja, Reymonta, Republikańskiej oraz przy drodze do Sześciu Domków (uzupełnienie alei). Poza powyższym tego dnia jedna z klas ósmych zakupiła i nasadziła tulipanowca w Parku Miejskim w Bolkowie.

W roku 2023 została również wykonana rabata bylinowo-krzewowa przy przystanku autobusowym zlokalizowanym przy ul. Niepodległości. Została zakupiona i ustawiona donica drewniana okalająca przystanek w której zostały nasadzone: bluszcz pospolity (*Hedera helix*) Profesor Seneta 6 szt., hortensja bukietowa (*Hydrangea*) Fraise Melba 5 szt., liriopie szafirkowe (*Liriope muskari*) Royal Purple 4 szt., kostrzewa sina, niebieska trawa (*Festuca glauca*) 3 szt., funkia (*Hosta*) Chantilly Lace 3 szt., hortensja ogrodowa (*Hydrangea*) Together 5 szt., głóg 2 szt., kiwi ostrolistne dr. Szymanowski 3 szt.

X. FUNKCJONOWANIE GMINNYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

Gmina wykonuje zadania wynikające z ustawy o samorządzie gminnym poprzez poszczególną działalność jednostek organizacyjnych funkcjonujących na terenie. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym w celu wykonywania zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie gminne jednostki organizacyjne działają zgodnie z uchwalonymi statutami, w oparciu o plany finansowe, których szczegółowe rozliczenia przedstawiane są Radzie Miejskiej w postaci sprawozdań z wykonania budżetu. Jednostkami zarządzają kierownicy lub dyrektorzy, którzy odpowiadają za prawidłową realizację zadań statutowych, powierzonych przez gminę i odpowiadają za dobór kadr, niezbędnych do realizacji celów. Należy dodać, że osoby zarządzające jednostkami oprócz środków, które otrzymują z budżetu gminy sięgają po środki ze źródeł zewnętrznych na rozwój własnych zadań statutowych.

Szczegóły realizacji zadań poszczególnych jednostek przedstawione są w przedłożonym raporcie. Ponadto niemal każda jednostka organizacyjna posiada swoją stronę internetową, pozwala to na bieżące informowanie mieszkańców o swoich działaniach.

W Gminie Bolków funkcjonuje 11 jednostek organizacyjnych:

- Urząd Miejski w Bolkowie,
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Bolkowie,
- Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie
- Centrum Kulturalno-Biblioteczne Gminy Bolków,
- Centrum Medyczne w Bolkowie,
- Gminno-Miejski Zespół Obsługi Szkół w Bolkowie,
- Szkoła Podstawowa im. II Armii Wojska Polskiego w Bolkowie
- Szkoła Podstawowa im. Podróżników i Odkrywców w Kaczorowie,
- Szkoła Podstawowa im. Miłośników Krainy Wygasłych Wulkanów w Lipie,
- Szkoła Podstawowa w Sadach Górnych
- Przedszkole Samorządowe w Bolkowie.

Spis treści

I. INFORMACJE OGÓLNE	3
I.1. Położenie.....	3
I.2.1. Demografia.....	3
I.2.2. Działalność gospodarcza.....	4
I.3. Sołectwa.....	5
I.4. Organy Gminy.....	6
I.4.1. Burmistrz Bolkowa	6
I.4.2. Rada Miejska w Bolkowie	14
I.5. Finanse Gminy	15
I.5.1. Dochody Gminy	15
I.5.2. Wydatki Gminy	17
I.5.3. Wydatki inwestycyjne Gminy Bolków 2023r.....	20
I.6. Pozyskane środki.....	20
I.6.1. Zwalczanie emisji kominowej poprzez modernizację systemów grzewczych i odnawialne źródła energii	20
I.6.2. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych - tereny górskie 2021	21
I.6.3. Budowy kompleksu sportowego w miejscowości Bolków wraz z infrastrukturą towarzyszącą	24
I.6.4. Przebudowa ujęcia wody wraz z budową sieci wodociągowej przesyłowej dla Gminy Bolków	24
I.6.5. „Cyfrowa Gmina”	25
I.6.6. Usuwanie azbestu na terenie Gminy Bolków w 2022 roku oraz aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest	25
I.6.7. Przebudowa nawierzchni dróg na terenie gminy Bolków	25
I.6.8. Remont Świetlicy wiejskiej w Wolbromku	26
I.6.9. Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Bolków	26
I.6.10. Przebudowa nawierzchni dróg w Gminie Bolków	26
I.6.11. Przebudowa nawierzchni drogi w miejscowości Wolbromek	27
I.6.12. Przebudowa nawierzchni drogi publicznej relacji Mysłów-Radzimowice oraz wykonanie chodnika	27
I.6.13. Przebudowa nawierzchni drogi publicznej nr 112383 , położonej na działce nr 279/3 obręb Bolków 0002 - ul. Bema	27
I.6.14. Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Bolków	27
I.6.15. Termomodernizacja budynku Zakładu Gospodarki Komunalnej w Bolkowie wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej	27
I.6.16. Poprawa bezpieczeństwa cybernetycznego Urzędu Miejskiego w Bolkowie	28
I.7. Mienie komunalne	28
I.7.1 Informacje ogólne	28

I.7.2. Zmiany w stanie mienia komunalnego.....	29
I.7.3. Użyczenie mienia	29
I.7.4. Nabyty majątek w 2023 r.	30
I.7.5. Gospodarka mieszkaniowa.....	31
II.1. Sieci i urządzenia wodociągowo kanalizacyjne.....	32
II.1.1. Informacje ogólne	32
II.1.2. Wykonane inwestycje sieci wodno-kanalizacyjnej	32
II.2. Sieć dróg publicznych.....	33
II.2.1. Informacje ogólne	33
II.2.2. Wykonane remonty dróg	33
II.2.3. Wykonane inwestycje związane z poprawą funkcjonalności miejsc publicznych	34
II.2.4. Transport publiczny	35
III.1. Informacje ogólne.....	36
III.2. Pozyskane środki Centrum Kulturalno-Bibliotecznego Gminy Bolków.....	39
IV. OŚWIATA I WYCHOWANIE	41
IV.1. Informacje ogólne	41
IV.2. Finansowanie oświaty	42
IV.2.1 Informacje ogólne	42
IV.2.2 Dowóz uczniów	42
IV.2.3. Funkcjonowanie stołówki przedszkolnej	43
IV.2.4. Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli.....	43
IV.2.5. Organizacja specjalnych potrzeb edukacyjnych.....	43
IV.2.6. Funkcjonowanie świetlic szkolnych.....	43
IV.2.7. Niepubliczny Punkt Przedszkolny	44
IV.2.8. Wydatki związane z tytułu uczęszczania dziecka zamieszkałego na terenie Gminy Bolków, a uczęszczającego do przedszkola na terenie innej gminy	44
IV.2.9. Stypendia Burmistrza Bolkowa.....	45
IV.2.10. Projekty realizowana w poszczególnych placówkach.....	45
IV.2.11.3. Program Laptopy dla ucznia i Laptop dla nauczyciela	46
IV.2.11.4. Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy w szkołach.....	46
V. POMOC SPOŁECZNA	46
V.1. Podstawowe zadania.....	46
V.2. Pozyskiwanie środków zewnętrznych	48
VI. PRZEDSIĘWZIĘCIA PRORODZINNE	49
VI.6.1. Wspieranie rodzin	49
VI.6.2. Patologie społeczne – wspieranie rodzin obarczonych problemami	51

VI.6.2.1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bolków na lata 2021- 2023.....	51
VI.6.2.2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bolków na rok 2022	52
VII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	53
VII.1. Informacje ogólne	53
VII.2. Działalność Policji	53
VII.3. Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych	55
VII.3.1. Informacje ogólne	55
VII.3.2. Wsparcie finansowe (dotacje).....	55
VII.4. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w Gminie Bolków	56
VII.4.1. Bezpieczeństwo pożarowe i powodziowe.....	56
VII.4.2. Bezpieczeństwo mieszkańców i zapobieganie przestępczości.....	56
VIII. OCHRONA ZDROWIA	57
VIII.1. Podstawowe informacje.....	57
Na terenie SPZOZ świadczone są również usługi (w ramach umowy z NFZ) w zakresie: • zaopatrzenia w przedmioty i sprzęt ortopedyczny, • badania słuchu oraz zaopatrzenia w aparaty słuchowe.....	58
VIII.2. Zabiegi rehabilitacyjne	59
IX. ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA.....	59
IX.1. Gospodarka odpadami.....	59
IX.2. Usuwanie azbestu	61
IX.3. Ochrona zwierząt	62
IX.4. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków	63
IX.5. Realizacja programu „CZYSTE POWIETRZE”	63
IX.6. Program Priorytetowy „Ciepłe mieszkanie”	63
IX.7. Plan gospodarki niskoemisyjnej.....	64
IX.8. Plan Adaptacji do Zmian Klimatu Aglomeracji Jeleniogórskiej.....	65
IX.9. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach	65
IX.10. Pozwolenia wodnoprawne.....	65
IX.11. Nasadzenia	66
X. FUNKCJONOWANIE GMINNYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH	66